

**UCHWAŁA NR XXXIV/319/2017
RADY POWIATU RACIBORSKIEGO**

z dnia 24 października 2017 r.

w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zabytkami Powiatu Raciborskiego na lata 2017 – 2020

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1868) oraz art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1446 ze zm.), po uzyskaniu opinii Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach

**RADA POWIATU RACIBORSKIEGO
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Program opieki nad zabytkami powiatu raciborskiego na lata 2017 – 2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Raciborskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Adam Wajda

Załącznik
do Uchwały Nr XXXIV/319/2017
Rady Powiatu Raciborskiego
z dnia 24 października 2017 r.

PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI POWIATU RACIBORSKIEGO NA LATA 2017-2020

Racibórz, 2017

Wstęp

„Dziedzictwo kulturowe stanowi dziś z jednej strony przedmiot ochrony, z drugiej zaś potencjał, który winien zostać wykorzystany dla przyszłego rozwoju”¹. Powiat raciborski, którego niewątpliwą zaletą jest położenie geograficzne, charakteryzuje się różnorodnością krajobrazu, bogactwem w zasoby naturalne oraz kulturowe, które sprzyjają rozwojowi turystyki.

Powiat położony jest na pograniczu polsko - czeskim, którego wspólna wielowiekowa historia silnie oddziaływała na jego mieszkańców. Przez całe wieki kształtował się specyficzny synkretyzm kulturowy, niepowtarzalne wymieszanie tradycji i zwyczajów charakterystyczne dla ziemi morawsko – raciborskiej, w którego efekcie wykształciło się bogate dziedzictwo kulturowe.

Coraz bardziej powszechna staje się świadomość potrzeby ochrony zabytków dla obecnych i przyszłych pokoleń wśród lokalnych społeczności. Aby odpowiednio dbać i chronić obiekty zabytkowe, niezbędnym staje się posiadanie odpowiedniego zasobu wiedzy. Z tej właśnie przyczyny stworzenie powiatowego programu opieki nad zabytkami ma na celu dostarczenie i usystematyzowanie podstawowych informacji o sposobach skutecznej ochrony zabytków i zapewnienie im odpowiedniej ekspozycji.

Na terenie powiatu znajdują się nie tylko pojedyncze obiekty zabytkowe w postaci budynków świeckich i sakralnych, ale także większe chronione prawem obszary, takie jak: stare miasto Racibórz w ramach średniowiecznego założenia, zespół zamkowy z XIII/XIV wieku w Raciborzu, Stacja Kolei Wąskotorowej w Rudach wraz z całą infrastrukturą, zespół dworski w Samborowicach, zespół pałacowo – parkowy w Czerwięcicach, zespół pałacowo – parkowy w Jastrzębiu, czy park krajobrazowy z dworem z końca XIX wieku w Rzuchowie.

Do grupy najciekawszych zabytków powiatu raciborskiego niewątpliwie należą pozostałości średniowiecznych murów obronnych oraz bardzo liczne stanowiska archeologiczne rozsiane po całym obszarze powiatu, zwłaszcza w jego południowej i zachodniej części. Obejmują one okres od epoki kamienia po stanowiska wczesnośredniowieczne, co stanowi dowód atrakcyjności opisywanego obszaru pod względem zasiedlenia.

Zabytki stanowią świadectwo lokalnej historii, kształtują świadomość historyczną i tożsamość.

Program opieki nad zabytkami powiatu raciborskiego stanowi podstawę do stworzenia możliwości współpracy między powiatem i gminami oraz właścicielami zabytków w celu jak największej dbałości o wspólne dziedzictwo kulturowe.

---

¹ Narodowy Program Kultury „Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego” na lata 2004-2013, Warszawa 2004, s. 41.

1. Podstawa prawna opracowania

W polskim ustawodawstwie zagadnienia związane z zabytkami i ich ochroną regulują następujące akty prawne:

- 1) Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn.zm.),
- 2) Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - prawo budowlane (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 1332),
- 3) Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r., poz. 2147 z późn. zm.),
- 4) Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn. DZ. U. z 2017 r., poz. 1868),
- 5) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 519 z późn. zm.),
- 6) Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 1073),
- 7) Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r., poz. 1446 z późn. zm.),
- 8) Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r., poz. 2134 z późn. zm.).

Inne akty prawne:

- 1) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 9 lutego 2004 r. *w sprawie wzoru znaku informacyjnego umieszczanego na zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków* (Dz. U. Nr 30, poz. 259),
- 2) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 1 kwietnia 2004 r. *w sprawie nagród za odkrycie lub znalezienie zabytków archeologicznych* (Dz. U. Nr 71, poz. 650),
- 3) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 12 maja 2004 r. *w sprawie odznaki "Za opiekę nad zabytkami"* (Dz. U. Nr 124, poz. 1304 z późn.zm.),
- 4) Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. *w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych* (Dz. U. Nr 212, poz. 2153).

2. Cele programu opieki nad zabytkami w świetle ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r. poz. 1446 z późn. zm.)

„Program opieki nad zabytkami powiatu raciborskiego na lata 2017 – 2020” został opracowany celem realizacji zapisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r. poz. 1446 z późn. zm.). Ustawa wprowadza obowiązek sporządzania programów opieki nad zabytkami przez samorządy - zarówno na szczeblu wojewódzkim, powiatowym, jak i gminnym. Zgodnie z art. 87 cytowanej wyżej ustawy zarząd powiatu sporządza na okres 4 lat powiatowy program opieki nad zabytkami, który po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków przyjmuje rada powiatu. Następnie dokument jest ogłaszany

w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Z realizacji programu zarząd powiatu sporządza co 2 lata sprawozdanie, które przedstawia radzie powiatu.

Szczegółowe cele powiatowego programu opieki nad zabytkami zawarte są w art. 87 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami i należą do nich:

- 1) włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- 2) uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- 3) zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- 4) wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- 5) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- 6) określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- 7) podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

3. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego

3.1. Założenia Krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Opracowanie Krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami jest ustawowym obowiązkiem Generalnego Konserwatora Zabytków. Rada Ministrów ustanawia Program w drodze uchwały, na wniosek ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

W krajowym programie dokonano diagnozy stanu ochrony zabytków w Polsce w trzech podstawowych płaszczyznach:

- organizacji i zadań organów ochrony zabytków w Polsce,
- stanu zachowania zabytków w Polsce, w tym roli i znaczenia form ochrony zabytków oraz systemów informacji o zabytkach,
- komunikacji, porozumienia i współpracy w obszarze ochrony zabytków w Polsce.

Na podstawie Diagnozy przeprowadzono analizę SWOT i w ścisłym powiązaniu z jej wynikami oraz w powiązaniu z celem 4 Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego (Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego) sformułowano cel główny krajowego programu: Wzmocnienie roli dziedzictwa kulturowego i ochrony zabytków w rozwoju potencjału kulturowego i kreatywnego Polaków.

Do realizacji celu głównego opracowano trzy cele szczegółowe:

- wspieranie rozwiązań systemowych na rzecz ochrony zabytków w Polsce,
- wzmocnienie synergii działania organów ochrony zabytków,

– tworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa w kulturze, edukacji na rzecz dziedzictwa kulturowego oraz jego promocji i reinterpretacji.

Do wszystkich wymienionych w krajowym programie celów i zadań opracowano szczegółowy harmonogram realizacji wraz z planem finansowym programu. Dokument jest uzupełniony o projekt systemu wdrażania, monitoringu i ewaluacji oraz analizę ryzyka.

Istotnym rozwiązaniem porządkującym zagadnienia przedstawione w krajowym programie i uwzględnionym na każdym etapie prac nad dokumentem, są następujące zagadnienia horyzontalne:

- a) podniesienie sprawności i skuteczności działań organów ochrony zabytków, w tym jakości merytorycznej decyzji administracyjnych (szkolenia, standaryzacja działań, itp.),
- b) porządkowanie rejestru zabytków oraz stworzenie wiarygodnej metodologicznie diagnozy stanu zachowania zabytków nieruchomych (księgi rejestru A i C).
- c) zwiększenie uspołecznienia ochrony zabytków i opieki nad zabytkami; budowanie przez organy ochrony zabytków partnerskich relacji z obywatelami, jak i propagowanie postaw współodpowiedzialności społecznej za zachowanie zabytków (współpraca z mediami, wykorzystywanie mediów elektronicznych, konkursy, itp.),
- d) wdrożenie procesów kształtowania postawy krajobrazowej wśród organów ochrony zabytków,
- e) zwiększenie zaangażowania samorządów, ze szczególnym uwzględnieniem gmin, w ochronę i opiekę nad zabytkami oraz wzmocnienie zaangażowania społecznego na rzecz ochrony zabytków, w tym propagowanie parków kulturowych (ich stanowienie jest władczą kompetencją rad gmin) jako skutecznej formy ochrony zabytków.

Zagadnienia horyzontalne nie tworzą dodatkowego poziomu w hierarchicznej strukturze dokumentu, zgodnie z jego podziałem na cel główny, cele szczegółowe i kierunki działania. W sposób istotny jednak wskazują zagadnienia priorytetowe w obszarze ochrony zabytków przyjęte do realizacji.

3.2. Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2013 z Uzupełnieniem Narodowej Strategii Rozwoju kultury na lata 2004-2020 (dokument wdrożeniowy: Narodowy Program Kultury „Ochrona Zabytków i Dziedzictwa Kulturowego na lata 2004 – 2013”).

Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2013 przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 21 września 2004 r. oraz Uzupełnienie Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004-2020 przyjęta została w 2005 r. w ramach opracowywania strategicznych dokumentów programowych rozwoju społeczno-gospodarczego państwa. Jest to rządowy dokument tworzący ramy dla nowoczesnego mecenatu państwa w sferze kultury, a przede wszystkim dla nowocześnie pojmowanej polityki kulturalnej, funkcjonującej w warunkach rynkowych, a także dla wspólnoty Polski z Unią

Europejską. Głównym celem strategii jest działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju kulturalnego regionów w Polsce.

Dokumentem służącym wdrożeniu Narodowej Strategii Rozwoju Kultury w sferze materialnej spuścizny kulturowej Polski jest Narodowy Program Kultury "Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego", którego celem jest poprawa stanu i dostępności zabytków poprzez:

- a) tworzenie warunków instytucjonalnych, prawnych i organizacyjnych w sferze dokumentacji i ochrony zabytków,
- b) kompleksową rewaloryzację zabytków i ich adaptację na cele społeczne,
- c) zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości,
- d) tworzenie zintegrowanych narodowych produktów turystycznych,
- e) promocję polskiego dziedzictwa kulturowego w Polsce i za granicą,
- f) wzmocnienie zasobów ludzkich w sferze ochrony zabytków,
- g) podnoszenie świadomości społecznej dotyczącej dziedzictwa kulturowego,
- h) zabezpieczenie zabytków i archiwaliów przed nielegalnym wywozem za granicę.

W Narodowej Strategii Rozwoju Kultury 2014-2020 cele operacyjne określone są przez programy operacyjne Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, które stanowią uszczegółowienie i rozszerzenie Narodowych Programów Kultury. Jednym z nich jest program Dziedzictwo kulturowe, którego priorytetem jest intensyfikacja ochrony i upowszechniania dziedzictwa kulturowego, w tym kompleksowa poprawa stanu zabytków oraz rozwój kolekcji muzealnych. Program dotyczy również placówek emigracyjnych oraz zabytków polskich i z Polską związanych, znajdujących się poza granicami kraju.

3.3. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020.

Sejmik Województwa Śląskiego na posiedzeniu w dniu 4 lipca 2005 r. przyjął Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020. Uchwałą Nr III/47/1/2010 z dnia 17 lutego 2010 roku przyjęto Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”, stanowiącą aktualizację Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020.

Celem aktualizacji Strategii było jeszcze silniejsze wpisanie regionu w światowe trendy związane z rozwojem gospodarki opartej na wiedzy, dyfuzją rozwoju poprzez ośrodki metropolitalne oraz podnoszeniem jakości życia przy uwzględnieniu wymogów wynikających z zasad zrównoważonego rozwoju.

Strategia jako narzędzie realizacji polityki rozwoju województwa jest konsensusem pomiędzy interesami poszczególnych aktorów regionalnych, różnymi celami rozwoju wszystkich partnerów, a także uwarunkowaniami zewnętrznymi i wewnętrznymi, które determinują działania prowadzone w regionie. Stanowi informację o prowadzonej polityce rozwoju zarówno dla mieszkańców regionu jak i dla innych partnerów: województw, administracji rządowej czy inwestorów chcących podjąć działania w regionie.

Znalazło to swoje odzwierciedlenie w zdefiniowanych priorytetach rozwoju województwa ukierunkowanych na:

- a) wzmocnianie metropolizacji regionu poprzez rozwój funkcji związanych z kulturą i nauką,

- b) powiązanie z przestrzenią europejską,
- c) powszechną dostępność do regionalnych usług publicznych o wysokim standardzie,
- d) rozwój nowej gospodarki opartej na kreacji i absorpcji technologii.

Największe znaczenie dla dziedzictwa kulturowego ma cel strategiczny „Wysoka pozycja regionu w procesie kreowania rozwoju Europy”, który osiągnięty będzie przez realizację celów operacyjnych, w tym celu operacyjnego jakim jest „Kreowanie pozytywnego wizerunku regionu”.

Do głównych typów działań w zakresie tego kierunku zaliczyć należy m.in.:

- a) prowadzenie kampanii promocyjnych skierowanych na zewnątrz regionu, m.in. do turystów, inwestorów, i ogólnych kampanii wizerunkowych,
- b) tworzenie sprawnego systemu informacji regionalnej,
- c) wdrożenie spójnej strategii promocji regionu, w tym promocji gospodarczej,
- d) promocję markowych produktów regionalnych, zabytków, terenów o wysokich walorach przyrodniczych i turystycznych, oferty inwestycyjnej,
- e) organizację imprez i wydarzeń kulturalnych, sportowych czy gospodarczych o zasięgu europejskim.

3.4. Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami w województwie śląskim na lata 2014-2017.

Misja Wojewódzkiego Programu opieki nad zabytkami w województwie śląskim na lata 2014-2017 brzmi następująco: „Dobrze zachowane, zadbane zabytki stanowiące o tożsamości regionu kluczowym czynnikiem budowy kapitału społecznego województwa, rozwoju gospodarczego województwa oraz jego promocji w kraju i na świecie”.

Realizacji misji programu służą 2 cele strategiczne:

- a) kształtowanie kulturowego obrazu województwa,
- b) kształtowanie pozytywnych postaw społeczeństwa wobec dziedzictwa.

Program realizuje między innymi cele określone w art. 87 ust. 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

3.5. Gminna ewidencja zabytków.

Do obowiązkowych działań podejmowanych w zakresie prowadzenia polityki ochrony i opieki nad zabytkami należy rozpoznanie istniejących zasobów dziedzictwa kulturowego. Opracowanie wszelkiego rodzaju koncepcji, wytycznych, projektów rewaloryzacji czy też planów adaptacji i przekształceń obiektów zabytkowych, powinno zostać poprzedzone działaniami ewidencyjnymi.

Podstawowym obowiązkiem gmin w zakresie opieki nad zabytkami jest prowadzenie gminnych ewidencji zabytków.

Zgodnie z art. 22 ust 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami: wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję

zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków.

Samo ujęcie obiektu w gminnej ewidencji zabytków nie jest formą prawnej ochrony zabytku jak w przypadku wpisu do rejestru zabytków. Jednak dla obiektu uwzględnionego w gminnej ewidencji zabytków istnieje obowiązek uzgodnienia przez właściwy organ architektoniczno – budowlany z organem konserwatorskim pozwolenia na budowę lub rozbiórkę takiego obiektu.

**Wykaz obiektów wpisanych do Gminnych Ewidencji Zabytków
z terenu powiatu raciborskiego**

Lp.	Obiekt	Adres
Gmina Kornowac		
Kobyła		
1	kościół pw. Niepokalanego Serca NMP z 1936 r.	ul. Kościelna 7
2	budynek mieszkalny	ul. Leśna 7
3	budynek (dawne przedszkole)	ul. Willowa 25
4	krzyż z 1897 r.	ul. Główna/ Markowicka
5	kapliczka	ul. Główna/ Markowicka
6	krzyż na cmentarzu przykościelnym	ul. Kościelna
7	krzyż	ul. Główna/ Leśna
8	krzyż	ul. Główna
9	krzyż na cmentarzu	ul. Kościelna
Kornowac		
10	budynek Urzędu Gminy, dawna szkoła	ul. Raciborska 48
11	budynek mieszkalny	ul. Starowiejska 52
12	kapliczka św. Jana Nepomucena	ul. Raciborska 111
13	krzyż	ul. Raciborska 111
14	krzyż z 1897 r.	ul. Raciborska 131
15	dwór, 2 poł. XIX w.	ul. Raciborska 115
16	Budynek gospodarczy w zespole zabudowań dworskich, 2 poł. XIX w.	ul. Raciborska 115
17	budynek gospodarczy w zespole dworskim - piwniczka	ul. Raciborska 115
18	budynek gospodarczy w zespole zabudowań dworskich	ul. Raciborska 115
19	stodoła w zespole zabudowań dworskich	ul. Raciborska 115
20	park dworski	ul. Raciborska 115
Łańce		
21	budynek mieszkalny	ul. Wolności 23
22	dwór wraz z budynkiem gospodarczym w zespole dworskim	ul. Rzuchowska 3c
23	szkoła, obecnie przedszkole	ul. Szkolna 23
Pogrzebień		
24	budynek mieszkalny	ul. Wiejska 35
25	budynek mieszkalny	ul. Nowa 6
26	kościół parafialny pw. św. Bartłomieja, poł. XIX w.	ul. Brzezka 4a

27	krzyż z 1887 r.	ul. Brzeskiej/ Piaskowa
28	krzyż z 1901 r.	ul. Wiejska 28
29	krzyż z 1875 r.	ul. Lubomska naprzeciw nr 14
30	krzyż na cmentarzu parafialnym	ul. Lubomska
31	krzyż z 1887 r.	ul. Lipowej/ Pamiątki
32	krzyż z 1869 r.	ul. Pamiątki 82
33	dom ogrodnika, ob. budynek mieszkalny	ul. Lubomska 10
34	budynek restauracyjny	ul. Farna 1
35	budynek mieszkalny	ul. Brzezka 1
36	kapliczka drewniana św. Jana Nepomucena	ul. Wiejskiej/ Ogrodowej
37	cmentarz przykościelny	ul. Brzezka 4a
38	kapliczka Reichwitzów	ul. Lubomska , obok nr 15
Rzuchów		
39	budynek mieszkalny	ul. Rybnicka 68A, B
40	czworaki dworskie	ul. Rybnicka 76, 78, 80
41	budynek mieszkalny	ul. Karola Miarki 33
42	kapliczka św. Jana Nepomucena	ul. Karola Miarki obok nr 19
43	krzyż	ul. Pszowska 29
Gmina Krzanowice		
Bojanów		
44	budynek mieszkalny	ul. Bieńkowicka 1-3
45	budynek mieszkalny	ul. Bieńkowicka 5-7
46	budynek mieszkalny	ul. Bieńkowicka 9-11
47	budynek mieszkalny	ul. Borucka 24
48	budynek mieszkalny	ul. Borucka 38a
49	budynek mieszkalny	ul. Borucka 39
50	budynek mieszkalny	ul. Borucka 40
51	budynek mieszkalny	ul. Borucka 50
52	dawny młyn	ul. Borucka 54
53	budynek mieszkalny	ul. Krzanowicka
54	budynek mieszkalny	ul. Krzanowicka
55	budynek mieszkalny	ul. Krzanowicka
56	kościół parafialny pw. Chrystusa Króla	ul. Raciborska 12
57	budynek plebanii	ul. Raciborska 12
58	budynek mieszkalny	ul. Raciborska 2
59	zespół folwarczny	ul. Bieńkowicka 4
60	krzyż kamienny kapliczkowy	ul. Borucka 17
61	kaplica kubaturowa	ul. Borucka 9
62	cmentarz parafialny	ul. Borucka
63	kaplica cmentarna	ul. Borucka - cmentarz
64	krzyż drewniany z figurą Chrystusa	ul. Borucka - cmentarz
65	krzyż drewniany z figurą Chrystusa z pasyjką na blasze	ul. Borucka / Bieńkowicka
66	krzyż drewniany z figurą Chrystusa z pasyjką na blasze	ul. Polna/ Krzanowicka
67	krzyż kamienny przy kościele pw. Chrystusa Króla	ul. Raciborska 12
68	krzyż kamienny	ul. Wojnowicka 1

69	kapliczka słupowa	ul. Wojnowicka – na obrzeżach
	Borucin	
70	budynek plebanii	ul. Bończyka 15
71	zespół dworski	ul. Kasztanowa 1,2,4,6,8 oraz Klonowa 1,2,3,4
72	budynek użyteczności publicznej	ul. Kopernika 20
73	budynek mieszkalny	ul. Kopernika 23
74	budynek mieszkalny	ul. Kopernika 34
75	budynek mieszkalno-usługowy	ul. Kopernika 36
76	budynek mieszkalny	ul. Kopernika 45
77	budynek mieszkalny	ul. Kopernika 47
78	budynek mieszkalny	ul. Kopernika 50
79	budynek mieszkalny	ul. Kopernika 51
80	budynek mieszkalny	ul. Kopernika 69
81	budynek mieszkalny	ul. Kopernika 74
82	budynek mieszkalny	ul. Kopernika 78
83	budynek mieszkalny	ul. Kopernika 82
84	budynek mieszkalny	ul. Kopernika 84
85	budynek mieszkalny	ul. Kopernika 117
86	budynek mieszkalny	ul. Kopernika 125
87	budynek usługowy	ul. Rostka 2-4/ Kuchelnicka
88	budynek mieszkalny	ul. Tylna 32
89	kaplica kubaturowa	ul. Bończyka 15
90	kaplica przedpogrzebowa na cmentarzu przy kościele pw. św. Augustyna	ul. Bończyka 15
91	krzyż kamienny przy kościele pw. św. Augustyna	ul. Bończyka 15
92	pomnik upamiętniający poległych w czasie I-II wojny światowej przy kościele pw. św. Augustyna	ul. Bończyka 15
93	krzyż kamienny	ul. Chabowiec 29
94	kaplica słupowa	droga do Bolesławia
95	kapliczka z figurą św. Barbary	ul. Kopernika 7
96	kaplica kubaturowa	ul. Kopernika 38
97	kaplica kubaturowa	ul. Kopernika 45
98	krzyż kamienny kapliczkowy	ul. Kopernika 47
99	kaplica kubaturowa z figurą NSPJ	ul. Kopernika 75
100	kaplica słupowa św. Urbana	ul. Kopernika – przedłużenie w polu
101	krzyż drewniany z wizerunkiem Chrystusa malowany na blasze	ul. Kopernika – przedłużenie w polu
102	krzyż kamienny	ul. Kopernika – przedłużenie w polu
103	krzyż drewniany z Chrystusem na blasze	ul. Kopernika/ Chabowiec
104	krzyż drewniany z Chrystusem na blasze	ul. Kuchelnicka – przedłużenie w polu
105	krzyż drewniany z Chrystusem na blasze	ul. Kuchelnicka – przedłużenie w polu
106	kaplica kubaturowa	ul. Kuchelnicka/ Bończyka

	Krzanowice	
107	budynek mieszkalny	ul. 15 - go Grudnia 1
108	budynek mieszkalno-usługowy	ul. 15 - go Grudnia 22
109	budynek mieszkalny	ul. 15 - go Grudnia 26
110	cmentarz	ul. Cegielniana 3
111	budynek mieszkalny	ul. Długa 2
112	budynek mieszkalny	ul. Długa 3
113	budynek mieszkalny	ul. Długa 4
114	budynek mieszkalny	ul. Długa 9
115	budynek mieszkalny	ul. Długa 15
116	budynek mieszkalny	ul. Długa 19
117	budynek mieszkalny	ul. Długa 23
118	budynek mieszkalny	ul. Długa 25
119	budynek mieszkalny	ul. Długa 27
120	budynek mieszkalny	ul. Długa 29
121	budynek mieszkalny	ul. Długa 31
122	budynek mieszkalny	ul. Długa 35
123	budynek mieszkalno-usługowy	ul. Długa 37
124	budynek mieszkalny	ul. Długa 43
125	budynek mieszkalny	ul. Długa 51
126	budynek mieszkalny	ul. Długa 53
127	budynek mieszkalny	ul. Długa 65
128	budynek mieszkalny	ul. Kolejowa 21
129	budynek mieszkalny	ul. Kolejowa 23
130	budynek mieszkalny	ul. Kolejowa 29
131	budynek mieszkalny	ul. Kolejowa 31
132	budynek mieszkalny	ul. Kościelna 4
133	budynek mieszkalny	ul. Kwitka 2
134	budynek mieszkalny	ul. Magdaleny 5
135	budynek mieszkalny	ul. Magdaleny 18
136	budynek mieszkalny	ul. Magdaleny 20
137	budynek mieszkalny	ul. Młyńska 5
138	budynek mieszkalny	ul. Młyńska 6
139	budynek mieszkalny	ul. Młyńska 8
140	budynek mieszkalny	ul. Młyńska 9
141	budynek mieszkalny	ul. Młyńska 10
142	budynek mieszkalny	ul. Młyńska 20
143	budynek mieszkalny	ul. Ogrodowa 4
144	budynek mieszkalny	ul. Ogrodowa 6
145	budynek mieszkalny	ul. Ogrodowa 7
146	budynek mieszkalny	ul. Ogrodowa 16
147	budynek mieszkalny	ul. Opawska 2
148	budynek mieszkalny	ul. Opawska 10
149	budynek mieszkalny	ul. Opawska 36/ Młyńska
150	budynek mieszkalny	ul. Raciborska 3
151	spichlerz	ul. Raciborska 5

152	budynek mieszkalny	ul. Raciborska 7
153	budynek mieszkalny	ul. Raciborska 27
154	budynek mieszkalny	ul. Raciborska 29
155	budynek mieszkalny	ul. Raciborska 36
156	budynek mieszkalny	ul. Raciborska 37
157	budynek mieszkalny	ul. Raciborska 43
158	budynek mieszkalny	ul. Rynek 2
159	budynek mieszkalno-usługowy	ul. Rynek 3
160	budynek mieszkalno-usługowy	ul. Rynek 4
161	budynek mieszkalny	ul. Rynek 5
162	budynek mieszkalny	ul. Rynek 6
163	budynek mieszkalny	ul. Rynek 7
164	budynek mieszkalny	ul. Rynek 8
165	budynek mieszkalny	ul. Rynek 10
166	budynek mieszkalny	ul. Rynek 11
167	budynek mieszkalny	ul. Rynek 12
168	budynek użyteczności publicznej	ul. Rynek 16
169	budynek mieszkalny	ul. Rynek 21
170	budynek mieszkalny	ul. Rynek 22
171	budynek mieszkalny	ul. Rynek 24
172	budynek mieszkalno-usługowy	ul. Rynek 27
173	budynek mieszkalno-usługowy	ul. Rynek 28
174	budynek mieszkalno-usługowy	ul. Rynek 29
175	budynek mieszkalny	ul. Sikorskiego 2
176	budynek mieszkalny	ul. Sikorskiego 2b
177	budynek mieszkalny	ul. Sikorskiego 10
178	budynek mieszkalny	ul. Sikorskiego 20
179	budynek mieszkalno-usługowy	ul. Sikorskiego 28
180	budynek mieszkalny	ul. Sikorskiego 33
181	budynek mieszkalny	ul. Srebrna Góra 16
182	budynek mieszkalny	ul. Srebrna Góra 34
183	budynek mieszkalny	ul. Srebrna Góra 36
184	budynek mieszkalny	ul. Staszica 2
185	budynek mieszkalny	ul. Staszica 3
186	budynek mieszkalny	ul. Staszica 4
187	budynek mieszkalny	ul. Staszica 5
188	budynek mieszkalny	ul. Staszica 15
189	budynek mieszkalny	ul. Staszica 27
190	budynek mieszkalny	ul. Sudzicka 5
191	budynek mieszkalny	ul. Sudzicka 7
192	budynek użyteczności publicznej	ul. Szpitalna 4
193	budynek użyteczności publicznej	ul. Szpitalna 9
194	budynek mieszkalny	ul. Szpitalna 3/ Polna
195	budynek mieszkalny	ul. Winna 7
196	budynek mieszkalno-usługowy	ul. Zawadzkiego 2
197	budynek mieszkalny	ul. Zawadzkiego 4/ Krótka

198	budynek użyteczności publicznej	ul. Zawadzkiego 5
199	budynek mieszkalny	ul. Zawadzkiego 24
200	budynek użyteczności publicznej	ul. Kolejowa (obok nr 24)
201	most kolejowy	w polu – kierunek Wojnowice
202	kaplica słupowa	ul. Borucka – przy granicy z Borucinem
203	kaplica cmentarna	ul. Cegielniana 3 (na terenie cmentarza)
204	krzyż kamienny kapliczkowy	ul. Cegielniana 3 (na terenie cmentarza)
205	kaplica słupowa z figurą NMP	ul. Cegielniana – w kierunku granicy
206	krzyż drewniany z Chrystusem malowanym na blasze	w polu (od ul. Samborowickiej w stronę mostu kolejowego)
207	cmentarz przykościelny przy kościele pw. św. Wacława	ul. Kościelna 5
208	krzyż kamienny kapliczkowy	ul. Kościelna 5
209	krzyż kamienny kapliczkowy	ul. Kościelna 5
210	krzyż kamienny kapliczkowy	ul. Kościelna 5
211	kaplica słupowa	ul. Kościelna 36
212	kaplica słupowa	ul. Kwitka/ Graniczna
213	krzyż kamienny kapliczkowy	ul. Młyńska 2
214	kaplica kubaturowa z figurą św. Jana Nepomucena	ul. Ogrodowa/ Długa
215	kaplica słupowa	ul. Polna (za budynkiem USC w Krzanowicach)
216	krzyż kamienny	ul. Raciborska (na granicy z Bojanowem)
217	figura kamienna Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej	ul. Rynek
218	kaplica kubaturowa pw. św. Jana Nepomucena	ul. Rynek
219	krzyż kamienny kapliczkowy	ul. Samborowicka (naprzeciwko starych zabudowań gospód.)
220	krzyż kamienny kapliczkowy	ul. Samborowicka (niedaleko granicy z Samborowicami)
221	kaplica kubaturowa	ul. Samborowicka – przy granicy
222	krzyż kamienny	ul. Sikorskiego – przy granicy
223	krzyż kamienny z 1922 r.	ul. Srebrna Góra – przy granicy
224	kaplica słupowa	ul. Sudzicka – przedłużenie ulicy w polu
225	krzyż kamienny kapliczkowy	ul. Szpitalna - przedłużenie
	Pietraszyn	
226	budynek mieszkalny	ul. Dolna 3
227	budynek mieszkalny	ul. Dolna 5
228	budynek mieszkalny	ul. Dolna 9
229	budynek mieszkalny	ul. Dolna 25
230	budynek mieszkalny	ul. Trulleya 7
231	budynek mieszkalny	ul. Trulleya 51
232	kościół parafialny pw. św. Barbary	ul. Wesoła
233	krzyż kamienny kapliczkowy	ul. Chmielna / Trulleya

234	kaplica kubaturowa	ul. Trulleya 7
235	krzyż drewniany z Chrystusem na blasze	ul. Trulleya
236	kaplica słupowa	ul. Trulleya
237	kaplica słupowa	ul. Trulleya
238	krzyż kamienny kapliczkowy	ul. Trulleya/ Wesoła 2
239	kaplica kubaturowa	ul. Wesoła 4
240	krzyż kamienny kapliczkowy	ul. Wesoła - cmentarz
241	kaplica kubaturowa na cmentarzu przy kościele pw. św. Barbary	ul. Wesoła - cmentarz
242	krzyż kamienny przy kościele pw. św. Barbary	ul. Wesoła - Kościół
243	krzyż kamienny kapliczkowy	w polu - w kierunku granicy
244	krzyż kamienny kapliczkowy	w polu – przy ul. Opawskiej w kierunku granicy
	Wojnowice	
245	budynek mieszkalny	ul. Kolejowa 6
246	budynek mieszkalny	ul. Kolejowa 7
247	budynek mieszkalny	ul. Kościelna 4
248	budynek mieszkalny	ul. Kościelna 6
249	budynek mieszkalny	ul. Kościelna 6
250	budynek mieszkalny	ul. Odrodzenia 17
251	budynek mieszkalny	ul. Odrodzenia 19
252	spichlerz	ul. Odrodzenia 20
253	budynek mieszkalny	ul. Odrodzenia 23
254	budynek mieszkalny	ul. Odrodzenia 27
255	budynek mieszkalny	ul. Ogrodowa 13
256	budynek mieszkalny	ul. Pocztowa 2/ Odrodzenia
257	budynek usługowy	ul. Pocztowa / Rostka
258	budynek mieszkalny	ul. Rostka 15
259	budynek mieszkalny	ul. Rostka 27
260	budynek mieszkalny	ul. Rostka 28
261	budynek mieszkalny	ul. Rostka 29
262	budynek mieszkalny	ul. Rostka 37
263	budynek mieszkalny	ul. Rostka 4
264	budynek mieszkalny	ul. Rostka 45
265	cmentarz	ul. Rostka 51
266	budynek mieszkalny	ul. Rostka 60
267	budynek mieszkalny	ul. Rostka 68
268	budynek mieszkalno-usługowy	ul. Rostka 7
269	budynek mieszkalny	ul. Rostka74
270	budynek	ul. Polna 2/ Szkolna
271	budynek mieszkalny	ul. Szpitalna 4-6
272	zespół pałacowy - folwark	ul. Ogrodowa 1
273	kaplica słupowa	w polu – w kierunku Sudołu
274	kaplica słupowa	w polu – w kierunku Sudołu
275	kaplica kubaturowa	ul. Kościelna 4

276	krzyż kamienny kapliczkowy przy kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego	ul. Kościelna 6
277	krzyż drewniany z Chrystusem na blasze przy kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego	ul. Kościelna 6
278	krzyż kamienny kapliczkowy	w polu – w kierunku Sudołu
279	krzyż drewniany z Chrystusem na blasze	w polu – od Bojanowa
280	kaplica kubaturowa pw. NSPJ	ul. Odrodzenia 3
281	krzyż kamienny kapliczkowy	ul. Ogrodowa / Pocztowa
282	krzyż kamienny	ul. Rostka 3
283	kaplica kubaturowa pw. NSPJ	ul. Rostka35
284	krzyż kamienny kapliczkowy na terenie cmentarz	ul. Rostka 51
285	krzyż drewniany z Chrystusem na blasze	ul. Rostka – przedłużenie
286	krzyż kamienny kapliczkowy	ul. Rostka / Kolejowa
287	kaplica kubaturowa pw. św. Jana Nepomucena	ul. Rostka / Mickiewicza
Gmina Krzyżanowice		
Bieńkowice		
288	plebania kościół parafialnego pw. Wszystkich Świętych	ul. Raciborska 74
289	cmentarz rzymsko-katolicki	ul. Raciborska 74
290	kaplica pw. św. Anny	ul. Raciborska 74, obok kościoła
291	kapliczka kubaturowa	ul. Raciborska 22
292	kapliczka kubaturowa	ul. Raciborska 51
293	kapliczka kubaturowa	ul. Raciborska 65
294	kapliczka kubaturowa	ul. Pomnikowa
295	kapliczka kubaturowa	ul. Pomnikowa 11
296	kapliczka kubaturowa pw. św. Jana	ul. Wojnowska 1
297	kapliczka słupowa	ul. Raciborska 1
298	kapliczka	ul. Pomnikowa / Raciborska
299	kaplice kubaturowe na cmentarzu	ul. Raciborska 74
300	krzyż Męki Pańskiej	obok kaplicy cmentarnej
301	krzyż Męki Pańskiej	teren kościoła za ogrodzeniem
302	krzyż Męki Pańskiej	w obrębie ogrodzenia kościoła od Pd.
303	krzyż Męki Pańskiej	ul. Raciborska 74, przy kościele
304	krzyż kamienny	ul. Raciborska
305	krzyż	obok kaplicy cmentarnej
306	krzyż kamienny z pomnikiem ku czci poległych w wojnie	ul. Pomnikowa i Raciborska
307	krzyż kamienny	ul. Bojanowska 36
308	krzyż kamienny	ul. Myśliwska
309	krzyż kamienny	ul. Raciborska
310	krzyż kamienny	przy wejściu do kościoła pw. Wszystkich Świętych
311	krzyż kamienny	ul. Ogrodowa/ Myśliwska
312	krzyż drewniany z figurą Chrystusa	ul. Odrzańska (w polu)
313	krzyż stalowy	ul. Wojnowska 1
314	krzyż	ul. Raciborska / Szkolna
315	krzyż	ul. Pomnikowa 39

316	krzyż	ul. Odrzańska naprzeciwko nr 30
317	krzyż	ul. Pomnikowa / Raciborska
318	figura św. Jana Nepomucena	brama ogrodzenia kościoła
319	budynek mieszkalny	ul. Bojanowska 4
320	budynek mieszkalny	ul. Bojanowska 12
321	budynek mieszkalny	ul. Pomnikowa 27
322	budynek mieszkalny	ul. Pomnikowa 30
323	budynek mieszkalny	ul. Pomnikowa 32
324	budynek mieszkalny	ul. Raciborska 52
325	budynek mieszkalny	ul. Raciborska 65
326	budynek mieszkalny	ul. Rzemieślnicza 4
327	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 5
328	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 39
329	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 45
330	budynek mieszkalny	ul. Wojnowska 8
331	spichlerz	ul. Bojanowska 12
332	spichlerz	ul. Bojanowska 16
333	stajnia	ul. Bojanowska
334	budynek dawnego młyna	ul. Młyńska 11
335	stara remiza	ul. Raciborska
	Bolesław	
336	kościół parafialny pw. św. Jadwigi	ul. Środkowa 77
337	plebania	ul. Środkowa 77
338	cmentarz rzymskokatolicki	przy kościele parafialnym
339	kapliczka kubaturowa	ul. Główna 56
340	kapliczka kubaturowa	ul. Główna 30
341	kapliczka kubaturowa	ul. Główna 29
342	ceglana kapliczka kubaturowa	ul. Główna 37
343	kapliczka słupowa św. Urbana	przedłużenie ul. Nowej w polu, ul. Boczna od przedłużenia ul. Północnej
344	kapliczka	przy domu nr 11
345	kapliczka	przy domu nr 14
346	kapliczka	przy domu nr 52
347	grota Matki Boskiej z Lourdes	przy kościele
348	krzyż kamienny	na placu kościoła pw. Macierzyństwa NMP
349	krzyż kamienny	ul. Polna 8
350	krzyż kamienny	ul. Środkowa 36
351	krzyż kamienny	ul. Tworkowska 24
352	nagrobkowy krzyż kamienny	na placu kościoła obok grotty
353	krzyż kamienny	ul. Rymera
354	krzyż z lastriko	ul. Spacerowa
355	krzyż kamienny	ul. Nowa, na cmentarzu

356	krzyż drewniany	ul. Tworkowska/ Główna
357	krzyż drewniany	ul. Główna/ Środkowa
358	krzyż drewniany	za granicą w czeskiej miejscowości Pist
359	krzyż drewniany	przy polnej bocznej drodze od ul. Tworkowskiej
360	lamus	ul. Główna 43
361	lamus	ul. Główna 30
362	szkoła	
363	budynek mieszkalny	nr 14
364	budynek mieszkalny	nr 16a
365	budynek mieszkalny	nr 30
366	budynek mieszkalny	nr 42
367	budynek mieszkalny	nr 52
368	budynek mieszkalny	nr 95
369	stodoła	nr 4
370	spichlerz	nr 40
371	spichlerz	nr 42
372	spichlerz	nr 52
	Chalupki	
373	kościół parafialny św. Anny	ul. Bogumińska
374	stodoły podworskie	ul. Zabelkowska
375	kaplica słupowa	ul. szkolna, przed domem nr 6
376	krzyż drewniany	ul. Bogumińska naprzeciw ul. Szkolnej
377	budynek mieszkalny	ul. Bogumińska 9
378	budynek mieszkalny	pl. Warszawski 9/14
379	budynek mieszkalny	pl. Warszawski 15/16
380	budynek mieszkalny	nr 2
	Krzyżanowice	
381	cmentarz rzymskokatolicki	ul. Ogrodowa
382	kapliczka św. Jana Nepomucena	ul. Główna
383	kapliczka kubaturowa	ul. Wyzwolenia/ Moniuszki
384	kapliczka słupowa	ul. Wyzwolenia/ Moniuszki
385	kapliczka kubaturowa	ul. Główna przy nr 46
386	obraz ukrzyżowania	we wnęce domu, ul. Główna 8
387	krzyż kamienny	przy ogrodzeniu od strony kościoła
388	krzyż z białego marmuru	ul. Ogrodowa 74
389	Pomnik - krzyż kamienny	ul. Tworkowska
390	kapliczka św. Jana Nepomucena	ul. Armii Krajowej 9
391	kaplica kubaturowa	ul. Ogrodowa naprzeciw nr 72
392	krzyż kamienny	przy ogrodzeniu od strony fasady kościoła
393	krzyż z lastriko	ul. Moniuszki 24/ Powstańców

394	krzyż kamienny	ul. Główna 25
395	krzyż kamienny	ul. Tworkowska 13
396	krzyż kamienny	przy murze placu kościoła pw. św. Anny
397	plebania	ul. Główna 50
398	gospoda	ul. Główna 2
399	budynek mieszkalny	ul. Główna 38
	Owsiszcze	
400	kościół parafialny pw. Najświętszego Serca Jezusowego	ul. Wojska Polskiego 12
401	kaplica kubaturowa	zbieg ul. Krzyżanowickiej/ Opawskiej
402	kaplica kubaturowa	ul. Opawska 15
403	kaplica kubaturowa	ul. Wojska polskiego 7
404	kaplica skrzynekowa	ul. Leśna naprzeciw nr 2
405	kaplica kubaturowa	ul. Krzyżanowicka
406	grota Matki boskiej z Lourdes	przy kościele
407	krzyż z lastriko	ul. Wrzosowa 6
408	krzyż marmurowy	ul. Główna 21
409	krzyż kamienny	boczna droga od ul. Głównej przy zjeździe na Wydale
410	krzyż kamienny	ul. Główna naprzeciwko ul. Sportowej
411	krzyż drewniany	ul. Wojska Polskiego 54
412	dwa krzyże	na cmentarzu przykościelnym
413	krzyż kamienny na cokole z lastriko	ul. Główna przy wjeździe do miejscowości
414	krzyż drewniany	kaplica przy ul. Opawskiej 15
415	pomnik upamiętniający poległych w czasie I wojny światowej	ul. Opawska, pomiędzy nr 2 a 4
416	budynek mieszkalny	ul. Krzyżanowicka 34
417	cmentarz rzymsko-katolicki	przy kościele parafialnym
	Roszków	
418	kościół parafialny pw. NSPJ	ul. Pomnikowa 11
419	krzyż drewniany	ul. Słoneczna/ Raciborska
420	krzyż kamienny	ul. Raciborska 18
421	krzyż kamienny	perzy kościele od strony prezbiterium
422	krzyż kamienny	perzy kościele od strony zachodniej
423	pomnik	ul. Raciborska/ Pomnikowa
	Rudyszwałd	
424	kaplica kubaturowa	ul. Rakowiec 21
425	kaplica kubaturowa	ul. Graniczna 2
426	kaplica kubaturowa św. Jana Nepomucena	ul. Wiejska
427	krzyż kamienny	ul. Zabełkowska 1/ Wiejska
428	cmentarz rzymsko-katolicki	przy kościele parafialnym
	Tworków	

429	cmentarz rzymsko-katolicki	przy kościele pw. Świętych Piotra i Pawła
430	figura św. Floriana	przy kościele parafialnym
431	kaplica słupowa	ul. Miarki 12
432	krzyż kamienny	ul. Główna 73
433	krzyż kamienny	ul. Raciborska 54
434	krzyż kamienny	przy kościele parafialnym
435	krzyż kamienny	od strony północnej kościoła
436	krzyż kamienny	droga z Tworkowa do Bolesławia
437	krzyż	ul. Krzyżanowicka 19
438	krzyż	ul. Zamkowa
439	krzyż kamienny	przy kościele parafialnym
440	krzyż lastriko	ul. Główna przy wyjeździe z miejscowości
441	krzyż z czarnego marmuru	ul. Miarki 12
442	kaplica słupowa	ul. Odrzańska 4
443	kaplica kubaturowa	ul. Główna 1
444	kaplica kubaturowa	ul. Główna 27
445	kapliczka kubaturowa	ul. Główna 35-37
446	kapliczka kubaturowa	ul. Główna 50
447	budynek mieszkalny	ul. Dworcowa 2
448	budynek mieszkalny	ul. Główna 13
449	budynek mieszkalny	ul. Główna 23
450	budynek mieszkalny	ul. Główna 37
451	obora	ul. Główna 23
452	obora	ul. Główna 37
453	stajnia i spichlerz	PGR
454	młyn	ul. Młyńska 7
Zabelków		
455	figura kamienna św. Jana Nepomucena	ul. św. Jana 1/ Długa
456	kapliczka kubaturowa pw. św. Floriana	Zagumnie przy torze kolejowym
457	kapliczka skrzynkowa	ul. Odrzańska, w polu
458	krzyż drewniany	ul. Odrzańska 24
459	krzyż kamienny	ul. Długa 58
460	krzyż kamienny	na starym cmentarzu przy ul. Rymera
461	krzyż kamienny	ul. Rymera 4
462	krzyż z lastriko	ul. Spacerowa
463	krzyż kamienny	na cmentarzu przy ul. Nowej
464	gipsowa figura piety	przy tylnej elewacji kościoła
465	budynek mieszkalny	ul. Rymera 13
466	budynek mieszkalny/ plebania	ul. Rymera 18
467	cmentarz rzymsko-katolicki	ul. Rymera
468	kościół parafialny pw. św. Jadwigi	ul. Nowa 13

469	pomnik upamiętniający poległych w czasie I wojny światowej	ul. Rymera
Gmina Kuźnia Raciborska - (brak Gminnej Ewidencji Zabytków)		
Gmina Nędza		
Babice		
470	kapliczka pocz. XIX w.	ul. Wiejskiej/ Wyzwolenia
471	kościół rzymskokatolicki pw. św. Anny	ul. Wiejska 58
Ciechowice		
472	dom mieszkalny	ul. Boczna 2
473	dom mieszkalny	ul. Boczna 6
474	dom mieszkalny	ul. Dojazdowa 5
475	dom mieszkalny	ul. Dojazdowa 12
476	dom mieszkalny	ul. Dojazdowa 15
477	dom mieszkalny	ul. Dojazdowa 37
478	dom mieszkalny	ul. Kuźnicka 7
479	zagroda	ul. Melioracyjna 3
480	zagroda wiejska	ul. Odrzańska 5
481	dom mieszkalny	ul. Odrzańska 12
482	kapliczka pocz. XIX w.	ul. Odrzańska 18
483	dom mieszkalny	ul. Odrzańska 18
484	dom mieszkalny	ul. Odrzańska 26
485	dom mieszkalny	ul. Odrzańska 28
486	dom mieszkalny	ul. Odrzańska 30
487	dom mieszkalny	ul. Powstańców Śl. 5
488	dom mieszkalny	ul. Powstańców Śl. 15
489	dom mieszkalny	ul. Powstańców Śl. 23
490	dom mieszkalny	ul. Raciborska 5
491	szkoła	ul. Raciborska 35
492	dom mieszkalny	ul. Raciborska 42
493	zagroda wiejska	ul. Wodna 2
494	zagroda wiejska	ul. Wodna 7
495	dom mieszkalny	ul. Wodna 10
Górki Śląskie		
496	leśniczówka z zabudową gospodarczą	ul. Basenowa 2
497	dom młynarza, obecnie dom mieszkalny wielorodzinny z w zespole młyna	ul. Bogunicka 5
498	młyn XIX w.	ul. Bogunicka 5
499	dom mieszkalny w zespole domów kolejowych	ul. Jasna 7
500	zespół zabudowy domów kolejowych	ul. Jasna 7-11 (d. ul. Nowa)
501	dom mieszkalny w zespole domów kolejowych	ul. Jasna 8
502	dom mieszkalny w zespole domów kolejowych	ul. Jasna 9-10
503	dom mieszkalny w zespole domów kolejowych	ul. Jasna 11
504	dom mieszkalny	ul. Ofiar Oświęcimskich 34
505	dom mieszkalny	ul. Ofiar Oświęcimskich 53
506	kaplica z pocz. XX w.	ul. Ofiar Oświęcimskich, obok nr 54

507	szkoła, ob. Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Jana Pawła II	ul. Ofiar Oświęcimskich 57
Nędza		
508	budynek stacyjny kolejki wąskotorowej	ul. Gliwicka 46
509	kaplica z 1878 r.	ul. Jana Pawła II, obok nr 27
510	kościół parafialny rzymskokatolicki pw. Matki Bożej Różańcowej	ul. Jana Pawła II, obok nr 29
511	dom mieszkalny tzw. dom celny	ul. Jesionowa 11
512	plebania	ul. Kościelna 2
513	budynek klasztoru SS. Służebniczek NMP, obe przedszkole	ul. Mickiewicza 53
514	dom mieszkalny - chałupa	ul. Mickiewicza 55
515	kaplica z I poł. XIX w.	ul. Gliwicka naprzeciw nr 72 (przysiółek Piła)
Szymocice		
516	kaplica z poł. XIX w.	ul. Gliwicka 24
517	zespół domów celnych	ul. Wiejska 43-45
518	kaplica z II poł. XIX w.	ul. Wiejska naprzeciw nr 16
Zawada Książęca		
519	kościół parafialny rzymskokatolicki pw. św. Józefa Robotnika	ul. Raciborska 43
520	cmentarz parafialny	ul. Raciborska / Okrężna
521	szkoła	ul. Szkolna 2
Gmina Pietrowice Wielkie		
Amandów		
522	obora , 2 poł. XIX w.	ul. Wiejska 3 Folwark
523	obora, 2 poł. XIX w.	ul. Wiejska 3 Folwark
524	budynek inwentarski, 2 poł. XIX w.	ul. Wiejska 3 Folwark
525	budynek inwentarski, lata 80/90. XIX w.	ul. Wiejska 3 Folwark
526	budynek gospodarczy, 2 poł. XIX w.	ul. Wiejska 3 Folwark
527	budynek inwentarski, lata 80/90. XIX w.	ul. Wiejska 3 Folwark
528	stodoła, poł. XIX w.	ul. Wiejska 3 Folwark
529	dom mieszkalny, XIX/XX w.	ul. Wiejska 3 Folwark
530	dom mieszkalny, XIX/XX w.	ul. Wiejska 3 Folwark
531	kolonia budynków mieszkalno-gospodarczych dla pracowników folwarku (?)	ul. Wiejska 3A
Cyprzanów		
532	dom mieszk., l. 20. XX w.	ul. Dolna 1
533	dom mieszk., 1 ćw. XX w.	ul. Janowska 1
534	zagroda, pocz. XX w.	ul. Janowska 22
535	plebania, 1869	ul. Janowska 29
536	dom mieszk., 1912	ul. Janowska 30
537	zagroda typu frankońskiego, 3 ćw. XIX w.	ul. Janowska 34
538	zagroda typu frankońskiego, 3 ćw. XIX w.	ul. Janowska 36
539	dom mieszk., pocz. XX w.	ul. Janowska 40
540	zagroda, ok. 1910	ul. Janowska 48
541	dom mieszk., 3 ćw. XIX w.	ul. Janowska 63
542	cmentarz, 2 poł. XIX w.	ul. Janowska

543	kapliczka, 4 ćw. XIX w.	ul. Janowska obok nr 40
544	kościół pw. św. Marcina, obecnie Św. Trójcy, lata 1865-68	ul. Janowska
545	mur kościelny, kapliczka, 2 poł. XIX w.	ul. Janowska
546	posesja kościelna, krzyż, 1879	ul. Janowska
547	krzyż, 1879	ul. Janowska/ Polna
548	krzyż, 1900	ul. Janowska 1
549	krzyż, 1903	ul. Janowska/ Ogrodowa
550	zagroda, l. 20. XX w.	ul. Łąkowa 1
551	dom mieszk., ok. 1910	ul. Łąkowa 9
552	zagroda, ok. 1905	ul. Łąkowa 11
553	krzyż, 1915	ul. Łąkowa, przy zagrodzie nr 11
554	dom mieszk., ok. 1910	ul. Młyńska 4-6
555	młyn, ok. 1910	ul. Młyńska
556	zagroda frankońska, ok. 1910	ul. Ogrodowa 1-1A
557	krzyż, 1894	ul. Szkolna/ Ogrodowa
	Gródczanki	
558	zagroda, ok. 1890 r.	ul. Wiejska 7
559	oficyna w zespole dworskim, ok. poł. XVIII w.	ul. Wiejska 27
560	oficyna w zespole dworskim, ok. poł. XVIII w., przebud.	ul. Wiejska 27
561	dom mieszkalny, lata 1900-1910	ul. Wiejska 28
562	zagroda, lata 1910-1920	ul. Wiejska 31
563	dom mieszkalny, lata 1910-1920	ul. Wiejska 32
564	dom mieszkalny i budynek gospodarczy, lata 1910-1920	ul. Wiejska 34
565	krzyż, 1880 r.	ul. Wiejska
566	rzeźba św. Jana Nepomucena, 1 poł. XVIII w.	ul. Wiejska
	Kornice	
567	zagroda, 1 ćw. XX w.	ul. Główna 14
568	zagroda frankońska, poł XIX w. i l. 20. XX w.	ul. Główna 16
569	kaplica, lata 1910-1920	ul. Leśna/Główna
570	krzyż, 1883 r., fund. K. Badziura	ul. Leśna/Główna
571	dom mieszkalno-gospodarczy, 1889 r.	ul. Spółdzielcza 2b
572	dom mieszkalny, 1891 r., przeb. l. 20. XX w.	ul. Spółdzielcza 2c
573	stodoła, 1890 r., przeb.	ul. Spółdzielcza 2e
	Krowiarki	
574	aleja wsch. łącząca szosę do Pawłowa z zespołem pałacowym	
575	klasztor	ul. Folwarczna 17
576	kapliczka XIX/XX w	ul. Folwarczna przy nr 12
577	krzyż, 1932 r.	ul. Folwarczna przy nr 44
578	krzyż, 1908 r.	ul. Folwarczna przy nr 26
579	kapliczka XIX/XX w.	ul. Folwarczna przy nr 1
580	kapliczka, pocz. XX w.	ul. Folwarczna przy nr 9
581	dom mieszk., l. 90. XIX w.	ul. Kasztanowa 14
582	zespół folwarczny, brama wsch., l. 90. XIX w.	ul. Kasztanowa
583	zespół folwarczny, brama pn. l. 90. XIX w.	ul. Kasztanowa

584	zespół folwarczny, obora	ul. Kasztanowa
585	zespół folwarczny, budynek gospod. D	ul. Kasztanowa
586	zespół folwarczny budynek gospod. E	ul. Kasztanowa
587	zespół folwarczny, oficyna mieszkalna, H	ul. Kasztanowa
588	krzyż, 1887 r.	ul. Kasztanowa,
589	dom mieszk., ok. 1920	ul. Mickiewicza 1
590	dom mieszk., l. 20-30. XX w	ul. Powstańców Śl. 1
591	krzyż, 1918	ul. Raciborska przy nr 2
592	krzyż, 1902	szosa do Makowa
593	krzyż, 1854	szosa do Pawłowa
594	kaplica, pocz. XX w.	ul. Wyzwolenia 15
595	kościół paraf. Narodzenia NMP, 1909-10	ul. Wyzwolenia 15
596	krzyż, 1903	ul. Wyzwolenia 15
597	gorzelnia, ok. poł. XIX w.	ul. Wyzwolenia 20
598	zagroda, ok. 1920	ul. Wyzwolenia 38
599	zagroda, 1906	ul. Wyzwolenia 53
600	dom mieszk., 1920	ul. Wyzwolenia 58
601	kapliczka, koniec XIX w.	ul. Wyzwolenia przy nrze 25
602	krzyż, 1881	ul. Wyzwolenia, u zbiegu z ul. Powstańców Śl.
603	kapliczka, 1 ćw. XX w.	ul. Wyzwolenia przy nr 11
604	kapliczka, ost. ćw. XIX w.	ul. Wyzwolenia przy nr 47
605	krzyż, 1893	ul. Wyzwolenia przy nr 47
606	dom ogrodnika XIX/XX w	ul. Zamkowa, zespół pałacowy
607	wozownia XIX/XX w.	ul. Zamkowa, zespół pałacowy
608	stajnia, l. 80-90. XIX w.	ul. Zamkowa, zespół pałacowy
609	ujeżdżalnia, l. 80-90. XIX w.	ul. Zamkowa, zespół pałacowy
610	oficyna mieszkalna, ok. 1880	ul. Zamkowa, zespół pałacowy
611	mur wewnętrzny, ok. 1880	ul. Zamkowa, zespół pałacowy
612	figura św. Jana Nepomucena, XVIII w.	ul. Zamkowa, zespół pałacowy
	Lekartów	
613	kamieniczka mieszkalna, XIX/XX w.	ul. Kolejowa 2
614	dom mieszkalno-gospodarczy, ok. 1920 r.	ul. Kolejowa 4
614	zagroda, ok. 1920 r.	ul. Ogrodowa 7
615	zagroda, ok. 1920 r.	ul. Raciborska 4
615	folwark, Spichlerz, 1910-1920 r	ul. Raciborska 7
616	kamieniczka mieszkalna, XIX/XX w.	ul. Raciborska 11
616	dom mieszkalno-gospodarczy, ok. 1920 r.	ul. Raciborska 23
617	zagroda, ok. 1920 r.	ul. Raciborska 55
617	zagroda, ok. 1930 r.	ul. Raciborska 63
618	dom mieszkalny, lata 1920-1930	ul. Raciborska 69
618	krzyż kamienny przy kaplicy. 1904 r., fund. K. Niewiera	ul. Raciborska
619	krzyż pokutny, tzw. "cyrylik", XIII-XVI w .	ul. Raciborska
619	pomnik poległych, po 1945 r.	ul. Raciborska, wylot w str.

		Cyprzanowa
620	krzyż kamienny. 1938 r., fund. F. Piechaczek, firma Kokes i Jungblut z Raciborza	szosa do Cyprzanowa
	Maków	
620	zagroda, XIX/XX w.	ul. Młyńska 9
621	kapliczka	ul. Młyńska
621	komin	ul. Ogrodowa
622	zespół młyna	ul. Ogrodowa 3
622	dom mieszk.	ul. Raciborska 2
623	zagroda, 1900-1910	ul. Raciborska 14
623	dom mieszk., ok. 1900	ul. Raciborska 48
624	dom mieszk., ok. 1900	ul. Raciborska 54
624	dom mieszk. l. 1910-20	ul. Raciborska 55a
625	dom mieszk., l. 1910-20	ul. Raciborska 58
625	dom mieszk., l. 1910-20	ul. Raciborska 65
626	zagroda frankońska, ok. 1900	ul. Raciborska 68
626	budynek mieszk. – usługowy, l. 1900-10	ul. Raciborska 73
627	dom mieszk., 4 ćw. XIX w.	ul. Raciborska 87
627	plebania, ok. 1900	ul. Raciborska 94
628	zagroda frankońska, koniec XIX w.	ul. Raciborska 128
628	kapliczka	ul. Raciborska, obok nr 72
629	krzyż, 1912	ul. Raciborska
629	krzyż zach., 1912	ul. Raciborska
630	krzyż, 1905	ul. Raciborska obok nr 62
630	krzyż obok kościoła, 1894	ul. Raciborska
631	krzyż, obok kościoła, 1894	ul. Raciborska
631	krzyż drew., wsch., 1935	ul. Raciborska
	Pawłów	
632	dom mieszkalno-gospodarczy, ok. 1900	ul. Boczna 2
633	kapliczka, XIX/XX w.	ul. Boczna obok nr 2
634	krzyż, 1898 r. fund. E. Jokel, firma Billik z Raciborza	ul. Gamowska
635	dom mieszkalny, lata 30. XX w.	ul. Osiedleńcza 1
636	dom mieszkalny, lata 30. XX w.	ul. Osiedleńcza 2
637	dom mieszkalny, lata 30. XX w.	ul. Osiedleńcza 4
638	zespół folwarczny, budynek gospodarczy, koniec XIX w.	ul. Pietrowicka 3
639	zespół folwarczny, obora, ob. magazyn, koniec XIX w.	ul. Pietrowicka 3
640	zespół folwarczny, obora, ob. magazyn, koniec XIX w.	ul. Pietrowicka 3
641	cmentarz, II poł. XIX w.	ul. Pietrowicka
642	cmentarz, kaplica cmentarna, koniec XIX w.	ul. Pietrowicka
643	stacja trafo, ok. 1910-1920	ul. Pietrowicka
644	zagroda, pocz. XX w.	ul. Powstańców Śl. 1
645	dom mieszkalny, lata 20. XX w.	ul. Powstańców Śl. 11
646	zagroda typu frankońskiego, pocz. XX w.	ul. Powstańców Śl. 15
647	dom mieszkalno – gospodarczy, II poł. XIX w.	ul. Powstańców Śl. 26

648	zagroda, lata 20. XX w.	ul. Powstańców Śl. 34
649	pozostałości zagrody frankońskiej, II poł. XIX w.	ul. Powstańców Śl. 46
650	dom mieszkalno – gospodarczy, pocz. XX w.	ul. Powstańców Śl. 47a
651	kapliczka, koniec XIX w.	ul. Powstańców Śl. obok nru 47a
652	zagroda, lata 20. XX w.	ul. Powstańców Śl. 60
653	zagroda, II poł. XIX w.	ul. Powstańców Śl. 70
654	dom mieszkalno – gospodarczy, ok. 1900 r.	ul. Powstańców Śl. 72a
655	mur kościelny, grobowiec rodz. Klapper, ostatnich właścicieli wsi , ok. 1900 r, neoklasycyzm	ul. Powstańców Śl. 80
656	posesja kościelna, kapliczka w murze, ok. 1910 r.	ul. Powstańców Śl. 80
657	kościół parafialny pw. Św. Michała Archanioła, 1908 r., neogotyck	ul. Powstańców Śl. 80
658	zagroda typu frankońskiego, ok. 1910-1920 r.	ul. Powstańców Śl. 84
659	pomnik poległych, ok. 1945 r.	ul. Powstańców Śl.
660	krzyż, 1889 r., fund. F. Majnusz	ul. Powstańców Śl./Polna
661	krzyż, ok. 1890 r., fund. F. Doms	ul. Powstańców Śl./Gamowska
662	zabudowa fabryki: budynek administracyjny, budynek produkcyjny, budynki gospodarcze, ok. 1910 r.	ul. Słoneczna
663	krzyż, 1899 r., fund. J. Walenta, firma braci Bilik z Raciborza	szosa do Makowa
Pietrowice Wielkie		
664	dom mieszkalny, 1920-1930 r., modernizm	ul. I Armii 2
665	krzyż, 1913 r., fund. K. Koterba	ul. I Armii 1
666	budynek usługowo-mieszkalny, 3 ćw. XIX w.	ul. 1 Maja 4
667	gospoda J. Neumanna, ob. bud. usługowy, ok. 1910 r.	ul. 1 Maja 8
668	dom młodzieżowy, ob. budynek usługowo-mieszkalny, lata 20/30. XX w., modernizm	ul. 1 Maja 17
669	dom mieszkalny, lata 1900-1910 r.	ul. 1 Maja 28
670	zagroda frankońska, lata 1910-1920 r.	ul. 1 Maja 31
671	dom rodziny Muthke, ob. budynek mieszkalno-usługowy, ok. 1920 r.	ul. 1 Maja 34
672	zagroda frankońska, ok. 1910 r.	ul. 1 Maja 45
673	zagroda frankońska, ok. 1910 r.	ul. 1 Maja 51
674	zagroda frankońska, ok. 1910 r. –wyłączenie budynku stodoły i 2 budynków gospodarczych	ul. 1 Maja 59-59a
675	dom mieszkalny, ok. 1910 r.	ul. 1 Maja 61a
676	krzyż, ok. 1894 r., fund. rodzina Wieder, firma Kokesz z Raciborza	ul. 1 Maja 61a
677	pozostałości zagrody frankońskiej, lata 20/30. XX w.	ul. 1 Maja 75a
678	dworzec kolejowy, budynek dworca, ok. 1910 r.	ul. 1 Maja
679	posesja kościelna, krzyż, 1891 r., firma Jungblut	ul. 1 Maja
680	figura św. Jana Nepomucena, ok. poł. XVIII w., barok	ul. 1 Maja/Wyzwolenia
681	kapliczka, 1 ćw. XX w.	droga na Gródczanki
682	krzyż drewniany, XIX/XX w., fund. rodzina Gilar	droga na Gródczanki
683	krzyż kamienny, 1901 r., fund. J. J. Koza	droga na Gródczanki
684	krzyż kamienny, 1901 r., fund. F. J. Dürschlag	droga na Kietrz
685	krzyż drewniany, XIX/XX w., fund. rodzina Fabian	droga polna na Pietraszyn

686	dom mieszkalny (rodzina Ritzmann, lata 20. XX w.)	ul. Janowska 9
687	krzyż kamienny, 1909 r.	ul. Janowska, przedłużenie droga na Cyprzanów
688	dom mieszkalny, 1900-1910 r.,	ul. Miarki 17
689	dom mieszkalny, 1920-1930 r. (rodzina Hildebrand)	ul. Mickiewicza 23
690	krzyż drewniany, XIX/XX w.	ul. Mickiewicza
691	krzyż kamienny, 1882 r., fund. J. A. Gotzmann	ul. Mickiewicza
692	dom mieszkalny, lata 20. XX w. (rodzina Newerla)	ul. Nowa 3
693	krzyż drewniany, pierwotny ok. 1850 r., obecny XX w.	ul. Raciborska obok nr 2
694	dom mieszkalny, ok. 1910 r.	ul. Świerczewskiego 6
695	krzyż kamienny, 1933 r., fund. F. J. Mluddek, firma Kurek z Pietrowic Wlk.	ul. Świerczewskiego
696	krzyż drewniany, przed 1929 r., fund. W. Motyl	ul. Świętokrzyska/Bończyka
697	krzyż, 1922 r., fund. A. O. Skerhut	ul. Wyzwolenia obok nr 27
698	zagroda frankońska, lata 1920-1930 r.	ul. Wyzwolenia 40
699	zagroda, lata 1920-1930 r.	ul. Wyzwolenia 68a
700	krzyż drewniany, przed 1928 r., ob. 1945 r.	ul. Wyzwolenia/Fabryczna
701	krzyż drewniany, XIX/XX w.	ul. Żymierskiego
Pietrowice Wielkie, Zespół Kościoła Pątniczego Św. Krzyża		
702	zespół kościoła pątniczego św. Krzyża, kaplica z cudownym źródłem, 1899 r., majster murarski Seyfried z Krowiarek	droga na Gródczanki
703	zespół kościoła pątniczego św. Krzyża, krzyż kamienny, 1900 r. fund. J. R. Pientka, firma Kokes i Jungblut z Raciborza	droga na Gródczanki
Samborowice		
704	dom mieszkalny, lata 1910-1920	ul. Długa 6
705	dom mieszkalny, ok. 1900	ul. Długa 12
706	zagroda frankońska, ok. 1910 r.	ul. Długa 20
707	zagroda, ok. 1910 r.	ul. Długa 25
708	zagroda, ok. 1910 r.	ul. Długa 35
709	dom mieszkalny, ok. 1910 r.	ul. Długa 38
710	dom mieszkalny, ok. 1910 r.	ul. Długa 46
711	krzyż kamienny, 1890 r., fund. rodzina Plura	ul. Długa, obok nr 57
712	dom mieszkalny, lata 1910-1920 r.	ul. Długa 61
713	dom mieszkalny, ok. 1910 r.	ul. Długa 65
714	dom mieszkalny, lata 1910-1920 r.	ul. Długa 68
715	dom mieszkalny, lata 1900-1910 r.	ul. Długa 78
716	kaplica św. Jana Nepomucena, 1870 r., neogotycka, fund. J. Krzyżak	ul. Długa 79
717	krzyż drewniany przy kaplicy, 1868 L, (ob. 1999 r.), fund. Antoni Śliwka i wieś Samborowice	ul. Długa 79
718	kamienica usługowo-mieszkalna, kon. XIX w.	ul. Opawska 3
719	dom mieszkalny, ok. 1910 r.	ul. Opawska 4
720	dom mieszkalny, lata 1900-1910 r.	ul. Opawska 6
721	krzyż marmurowy, 1869 r., fund. młynarz F. Jahn z żoną	ul. Opawska 11
722	dom mieszkalny, 2 poł. XIX w.	ul. Opawska 16
723	dom mieszkalny, 1933 r.	ul. Opawska 25.

724	dom mieszkalny, ok. 1910 r.	ul. Opawska 34
725	krzyż kamienny, 1884 r., fund. Sobek; firma braci Billi z Raciborza	ul. Opawska 43
726	dom mieszkalny, 1920-1930 r.	ul. Opawska 46
727	plebania, 1921 r.	ul. Opawska 53
728	dom mieszkalny, ok. 1910 r.	ul. Opawska 54
729	kościół parafialny, pw. Św. Rodziny, 1931-1933 r., neobarokowy	ul. Opawska 56
730	dom mieszkalny, lata 1920-1930	ul. Opawska 57
731	dom mieszkalny, lata 1910-1920	ul. Opawska 66
732	zagroda, lata 1910-1920	ul. Polna 14
733	dom mieszkalny, ok. 1930 r.	ul. Polna 17
734	dom mieszkalny, 1933 r.	ul. Polna 18
735	dom mieszkalny, ok. 1930 r.	ul. Polna 20
736	szkoła, lata 1930-1940	ul. Szkolna
Żerdziny		
737	zagroda, ok. 1910-20 r.	ul. Powstańców Śl. 10,
738	zagroda, ok. 1910-20 r.	ul. Powstańców Śl. 26,
739	zagroda, ok. 1900-10 r.	ul. Powstańców Śl. 32,
740	dom mieszk., ok. 1920 r.	ul. Powstańców Śl. 43,
741	zagroda frankońska, ok. 1910-20 r.	ul. Powstańców Śl. 52a,
742	kaplica, 1883 r.	ul. Powstańców Śl.
743	zagroda, ok. 1900 r.	ul. Stawowa 4,
744	szkoła, l. 1920-30 r.	ul. Szkolna 1,
745	zagroda, l. 1910-20 r.	ul. Szkolna 4,
746	krzyż, 1907 r.	szosa Żerdziny – Pietrowice,
747	dom mieszk., ok. 1910-20 r.	ul. Świerczewskiego 14,
748	dom mieszk., 1920-30 r.	ul. Świerczewskiego 31,
749	dom mieszk., 1910-20 r.	ul. Świerczewskiego 35,
750	dom mieszk., 1910-20 r.	ul. Świerczewskiego 37,
751	dom mieszk., 1 poł. XIX w.	ul. Ogrodowa 1,
752	kapliczka, 1883 r.	ul. Ogrodowa,
753	dom mieszk., l. 1920-30 r.	ul. Sikorskiego 5,
754	krzyż zach. 1 ćw. XX w.	ul. Sikorskiego,
755	krzyż wsch. 1 ćw. XX w.	ul. Sikorskiego,
Gmina Racibórz - (brak Gminnej Ewidencji Zabytków)		
Gmina Rudnik		
Brzeźnica		
756	kapliczka domkowa murowana XIX wiek	ul. Kozielska 24
757	kaplica XIX wiek	ul. Leśna
758	młyn XIX wiek	ul. Leśna
759	śląd osadniczy, epoka kamienna	
Czerwięcice		
760	budynek dworski – oficyna, koniec XIX wieku	ul. Główna
761	budynek mieszkalny – początek XX wieku	ul. Główna 11

762	budynek mieszkalny – nr 19	ul. Główna 19
763	cmentarz parafialny	ul. Główna
764	kapliczka cmentarna – koniec XVII wieku	ul. Główna
765	kapliczka domkowa murowana – połowa XIX wieku	ul. Główna 12
766	osada – połowa XII wieku, neolit, średniowiecze, okres wpływów rzymskich	
767	stanowisko luźne – połowa XIII, neolit, średniowiecze, okres wpływów rzymskich	
768	stanowisko nieokreślone – połowa XIII, neolit, średniowiecze, okres wpływów rzymskich	
769	stanowisko nieokreślone – połowa XIII, neolit, średniowiecze, okres wpływów rzymskich	
	Gamów	
770	kapliczka	ul. Długa 40
771	kapliczka domkowa murowana XIX wiek	ul. Długa 28
772	kapliczka domkowa murowana	ul. Długa 33
773	kapliczka domkowa murowana XIX wiek	ul. Długa 36
774	kapliczka cmentarna	ul. Długa
775	kapliczka szafkowa XX wiek	ul. Długa 63
776	kapliczka słupowa z rzeźbą św. Jana Nepomucena – pierwsza połowa XIX wieku	ul. Długa 24
777	zagrody typu francuskiego – połowa XIX wieku	ul. Długa 35 i 37
	Grzegorzowice	
778	dawny dwór – XIX wiek	ul. Powstańców Śl. 21B
779	kapliczka domkowa XIX wiek	ul. Powstańców Śl. 36
780	kapliczka domkowa, pierwsza połowa XIX wieku	ul. Powstańców Śl. 6
781	kapliczka domkowa, lata 30-ste XX wieku	ul. Kolonia Gacki
782	kapliczka domkowa pierwsza połowa XIX wieku	ul. Powstańców Śl. 7
783	krzyż pokutny około XIV wiek	ul. Powstańców Śl. 33
784	osada – neolit	
785	stanowisko nieokreślone – epoka kamienia, neolit, KPL, średniowiecze	
786	stanowisko nieokreślone – epoka kamienia, VII – X wiek	
787	stanowisko nieokreślone – epoka kamienia, halsztat, kultura łużycka, pradzieje	
788	stanowisko nieokreślone- epoka kamienna VII – X wiek	
789	stanowisko nieokreślone – epoka kamienia, halsztat, kultura łużycka, pradzieje	
790	stanowisko nieokreślone – epoka kamienia, neolit, KPL, średniowiecze	
791	stanowisko nieokreślone – epoka kamienia, pradzieje, średniowiecze	
792	stanowisko nieokreślone – epoka kamienia, pradzieje, średniowiecze	
793	śląd osadniczy- mezolit	
794	śląd osadniczy- epoka kamienna, pradzieje, średniowiecze	
795	śląd osadniczy - pradzieje	
796	ślady osadnicze – epoka kamienia, halsztat, kultura łużycka, pradzieje	
797	ślady osadnicze – epoka kamienia, neolit, KPL, średniowiecze	
798	śląd osadniczy – pradzieje	

	Jastrzębie	
799	budynek mieszkalny – XIX/XX wiek	ul. Raciborska 35
800	budynek mieszkalny – druga połowa XIX wieku	ul. Raciborska 3
801	budynek mieszkalny – XIX/XX wiek	ul. Raciborska 39
802	budynek mieszkalny – XIX/XX wiek	ul. Raciborska 33
803	budynek mieszkalny – 1920	ul. Raciborska 20
804	budynek mieszkalny – 1832	ul. Raciborska 20a
805	grodzisko – kultura łużycka, halsztat, neolit, X-XII w.	
806	kapliczka przydrożna – XIX/XX wiek	ul. Raciborska 17
807	nieokreślone stanowisko – kultura łużycka, halsztat, neolit, X-XII wiek; neolit	
808	stanowisko nieokreślone – kultura łużycka, halsztat, neolit, X-XII w.	
809	zagroda typu frakońskiego – połowa XIX wieku	ul. Raciborska 19
810	zagroda typu frakońskiego – połowa XIX wieku	ul. Raciborska 8a,10
	Ligota Książęca	
811	kaplica domkowa – początek XIX wieku	ul. Adama Asnyka w pobliżu posesji nr 30
	Łubowice	
812	cmentarz nieczynny	ul. Wolności
813	kapliczka świętego Nepomucena	ul. Zamkowa
814	kościół parafialny pod wezwaniem Narodzenia NMP wraz z otoczeniem	ul. Eichendorffa
815	osada – neolit, pradzieje, okres rzymski	
816	osada – neolit, pradzieje	
817	skarb – neolit, pradzieje, okres rzymski	
818	stanowisko nieokreślone – neolit, pradzieje, okres rzymski	
819	stanowisko nieokreślone – neolit, pradzieje, okres rzymski	
820	śląd osadniczy – neolit, pradzieje, okres rzymski	
821	śląd osadniczy – neolit, pradzieje	
822	układ pałacowo – parkowy – druga połowa XIX wieku	ul. Zamkowa
	Modzurów	
823	budynek mieszkalny – połowa XX wieku	ul. Słowackiego 2
824	budynek mieszkalny – połowa XX wieku	ul. Słowackiego 4
825	kapliczka – połowa XIX wieku	ul. Słowackiego
826	kapliczka cmentarna, cmentarz parafialny – koniec XIX wieku	ul. Strzybnego
827	kościół parafialny p.w. świętej Trójcy – koniec XIX wieku	ul. Strzybnego
828	mauzoleum przypałacowe – pierwsza połowa XIX wieku	ul. Słowackiego
829	obora na terenie dawnego gosp. przypałacowego – początek XX wieku	ul. Słowackiego
830	spichlerz na terenie d. gospodarstwa przypałacowego – koniec XIX wieku	ul. Słowackiego
	Ponięćce	
831	cmentarzysko ciałopalne – neolit, mezolit, epoka kamienia	
832	kapliczka domkowa – XVIII/XIX wiek	ul. Łąkowa z pobliżu posesji nr 42
833	kapliczka domkowa – XIX wiek	ul. Łąkowa 9
834	stanowisko nieokreślone – neolit, mezolit, epoka kamienia	
835	stanowisko nieokreślone – neolit, mezolit, epoka kamienia	

836	stanowisko nieokreślone – neolit, mezolit, epoka kamienia	
837	śląd osadniczy – kultura łużycka, pradzieje	
838	śląd osadniczy – kultura łużycka, pradzieje	
839	śląd osadniczy – pradzieje	
840	śląd osadniczy – epoka kamienia	
841	śląd osadniczy – epoka kamienia, pradzieje	
842	śląd osadniczy – epoka kamienia, pradzieje	
843	śląd osadniczy – epoka kamienia	
844	zamek – neolit, mezolit, epoka kamienia	
	Rudnik	
845	budynki mieszkalne – XIX/XX wiek	ul. Sylwestra 5,7,9
846	gorzelnia – teren dawnego dworu	ul. Sylwestra
847	kapliczka domkowa – XVIII/XIX wiek	ul. Sylwestra 41
848	kapliczka domkowa – XVIII/XIX wiek	ul. Sylwestra 3
849	kaplica cmentarna	ul. abp. Józefa Gawliny
850	kościół parafialny p.w. świętej Katarzyny – XIX/XX wiek	ul. Sylwestra
851	obora – teren dawnego dworu	ul. Sylwestra
852	oficyna pałacowa – teren dawnego dworu	ul. Sylwestra
853	pałac	ul. Sylwestra
854	plebania – XIX/XX wiek	ul. abp. Józefa Gawliny
855	zagroda typu frankońskiego – XIX/XX wiek	ul. Sylwestra 41
	Sławików	
856	stanowisko nieokreślone – epoka kamienia, V brąz – halsztat, kultura łużycka, kultura przeworska, okres rzymski	
857	stanowisko nieokreślone – mezolit, epoka kamienia, pradzieje, średniowiecze	
858	stanowisko nieokreślone – neolit, kultura celtycka, kultura łużycka, wczesne średniowiecze, pradzieje	
859	stanowisko nieokreślone – neolit, kultura celtycka, kultura łużycka, wczesne średniowiecze, pradzieje	
860	stanowisko nieokreślone – neolit, kultura celtycka, kultura łużycka, wczesne średniowiecze, pradzieje	
861	stanowisko nieokreślone – neolit, kultura celtycka, kultura łużycka, wczesne średniowiecze, pradzieje	
862	stanowisko nieokreślone – epoka kamienia, V brąz – halsztat, kultura łużycka, okres rzymski, kultura przeworska	
863	stanowisko nieokreślone – epoka kamienia, V brąz – halsztat, kultura łużycka, okres rzymski, kultura przeworska	
864	śląd osadniczy – epoka kamienia	
865	śląd osadniczy – neolit, kultura celtycka, kultura łużycka, wczesne średniowiecze, pradzieje	
866	śląd osadniczy – mezolit, epoka kamienia, pradzieje, średniowiecze	
867	śląd osadniczy – mezolit, epoka kamienia, pradzieje, średniowiecze	
868	ślady osadnicze – mezolit, epoka kamienia, pradzieje, średniowiecze	
	Strzybnik	
869	budynek gospodarczy – teren dawnego dworu – XIX wiek	ul. Długa
870	budynek mieszkalny – początek XX wieku	ul. Długa 22

871	dwór	
872	krzyż przy ul. Długiej w Strzybniku – 1906 r.	ul. Długa
873	kuźnia – teren dawnego dworu – początek XX wieku	
874	mauzoleum w parku zespołu pałacowego	
875	stanowisko nieokreślone – średniowiecze, pradzieje	
876	ślad osadniczy – średniowiecze, pradzieje	
	Kolonia Strzybnik	
877	budynek mieszkalny nr 1	
	Szonowice	
878	dworek – XIX wiek	ul. Słowackiego
879	kapliczka murowana – koniec XIX wieku	ul. Obrońców Pokoju 10
880	obora – XIX wiek	ul. Słowackiego
881	stanowisko nieokreślone – neolit, kultura pucharów lejkowatych, kultura amfor kulistych, neolit	
882	stanowisko nieokreślone – neolit, kultura pucharów lejkowatych, kultura amfor kulistych, neolit	
883	stanowisko nieokreślone – neolit, kultura pucharów lejkowatych, kultura amfor kulistych, neolit	
884	ślad osadniczy – epoka kamienia	

4. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego

4.1. Strategia Rozwoju Powiatu Raciborskiego na lata 2014-2020.

Strategia Rozwoju Powiatu Raciborskiego określa kierunki rozwoju powiatu i przyjęta została przez Radę Powiatu Raciborskiego w 2014 r.

Jego realizacja zostanie osiągnięta przez organizację pól głównych, jakimi są:

- rozwój gospodarczy powiatu raciborskiego,
- wysokie kompetencje i aktywność mieszkańców powiatu,
- wyróżniające warunki budujące wysoką jakość życia w powiecie,
- silna pozycja powiatu raciborskiego w otoczeniu.

W zakresie promocji walorów turystycznych i ochrony zabytków realizowane jest pole „Rozwój gospodarczy powiatu raciborskiego”, którego jednym z kierunków działań jest rozwój oferty turystycznej oraz oferty usług czasu wolnego wykorzystującej walory przyrodniczo-kulturowe powiatu.

5. Zadania samorządu z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego

Poza obowiązkiem opracowania powiatowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz prowadzenia sprawozdawczości w jego zakresie organ stanowiący powiatu może udzielić dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale.

Zadaniem własnym jednostki samorządu terytorialnego jest sprawowanie opieki nad zabytkami, w tym finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku, do którego tytuł prawny posiada. Zadaniem starosty jest ustanawianie, na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków, społecznego opiekuna zabytków.

Starosta, w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, może umieszczać na zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru znak informujący o tym, iż zabytek ten podlega ochronie.

Ponadto zadania powiatu z zakresu kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami wpisane są w art. 4 ust. 1, pkt 7 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn. DZ. U. z 2017 r., poz. 1868).

6. Wykaz obiektów znajdujących się na terenie powiatu raciborskiego - wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych (oznaczonych literą A), rejestru zabytków ruchomych (oznaczonych literą B) oraz rejestru zabytków archeologicznych (oznaczonych literą C), województwa śląskiego

Jednostka administracyjna	Adres	Obiekt	Data wpisu do rejestru zabytków	Numer rejestru Zbytków
GMINA KORNOWAC				
Kornowac Pogrzebień	ul. Brzeska 9	Pałac Baildonów wzniesiony w latach 1885-1887 w stylu historyzmu (w tzw. włoskim stylu willowym). Granice ochrony obejmują budynek w obrysie murów zewnętrznych	27.07.2006r.	A/179/06
Kornowac Rzuchów	ul. Rybnicka 66	Park krajobrazowy wraz z dworem z 1888 roku, usytuowany na północ od zabudowań wsi. Granice ochrony obejmują całość założenia – dwór wraz z parkiem.	17.12.1981r.	A/1279/81
GMINA KRZANOWICE				
Krzanowice Borucin	ul. ks. Norberta Bończyka 15	Budynek kościoła parafialnego pw. św. Augustyna , wzniesiony w 1905 r. w stylu neogotyckim, wg projektu Augustyna Klimaka. Wpis do rejestru zabytków obejmuje obiekt w obrysie murów zewnętrznych.	13.02.2013r.	401/13
Krzanowice Borucin	ul. Kopernika 65	Spichlerz z XIX wieku, drewniany.	31.12.1998r.	A/1704/1814/98
Krzanowice Borucin		Grodzisko średniowieczne – stanowisko datowane na XIII wiek.	31.12.1998r.	A/1705/214/98
Krzanowice Krzanowice	ul. Kościelna	Kościół parafialny pw. św. Wacława z lat 1914-1915, neobarokowy z wieżą. Granice ochrony obejmują obiekt wraz z otoczeniem wyznaczonym ogrodzeniem.	10.08.1983r.	A/1304/83

Krzanowice Krzanowice	ul. Raciborska	Kościół filialny św. Mikołaja z 1742 r., późnobarokowy.		A/Op-615/59
Krzanowice Krzanowice		Stanowisko archeologiczne – cmentarzysko kultury pól popielnicowych, okres od schyłku II okresu brązu po okres halszacki C.	5.06.1985r.	A/1333/85
Krzanowice Pietraszyn	ul. Trulleya	Budynek kaplicy dziękczynnej pw. Św. Barbary wzniesiony w latach 1884-1886 w stylu neogotyckim. Wpis do rejestru zabytków obejmuje budynek kaplicy w obrysie murów zewnętrznych.	15.05.2009r.	A/239/09
Krzanowice Wojnowice	ul. Kościelna	Kościół parafialny pw. Podwyższenia Krzyża Świętego z lat 1793-1794, murowany w stylu późnego baroku, rozbudowany w 1931 r. w stylu neobarokowym. Wpis obejmuje budynek kościoła w obrysie murów zewnętrznych.	19.02.2010r.	A/293/10
Krzanowice Wojnowice	ul. Pałacowa 1	Pałac i park w stylu angielskim	30.12.2015r.	465/15
GMINA KRZYŻANOWICE				
Krzyżanowice Bieńkowice		Kościół parafialny pw. Wszystkich Świętych.	31.12.1998r.	A/1706/153/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Plebania kościoła parafialnego pw. Wszystkich Świętych.	08.02.1967r.	A/Op-1877/67
Krzyżanowice Bieńkowice	ul. Pomnikowa 35	Spichlerz z XIX wieku, drewniany.	31.12.1998r.	A/1707/1810/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę kamienia. Znajduje się około 150 metrów na północny zachód od wsi, po zachodniej stronie drogi Bieńkowice – Sudół, w pobliżu kapliczki przydrożnej.	31.12.1998r.	C/1708/110/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu. Znajduje się około 500 metrów na północny zachód od wsi, około 150 metrów od drogi Bieńkowice – Sudół.	31.12.1998r.	C/1709/111/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu i okres wczesnośredniowieczny. Znajduje się około 400 metrów od wiaduktu kolejowego i około 200 metrów na zachód od rzeki Psiny, na łąkach.	31.12.1998r.	C/1710/112/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu. Znajduje się w północnej części gruntów wsi, około 1 km na północ od zabudowań i około 400 metrów na wschód od wzniesienia 197,4 m.	31.12.1998r.	C/1711/113/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu i okres średniowieczny. Znajduje się około 1000 metrów na północny zachód od wsi, pomiędzy szosą Racibórz – Bieńkowice a drogą polną Bieńkowice – Wojnowice, na wschodnim stoku wzniesienia 227,8 m.	31.12.1998r.	C/1712/114/98

Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu. Znajduje się na polu położonym około 1 km na wschód od drogi Sudół - Bieńkowice i około 100 metrów na północny wschód od punktu wysokościowego 195,3 m.	31.12.1998r.	C/1713/115/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu i okres średniowieczny. Znajduje się na polu ornym, usytuowanym w odległości około 1600 metrów na wschód od drogi wiejskiej Bieńkowice – Wojnowice.	31.12.1998r.	C/1714/116/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu. Znajduje się około 1700 metrów na północny zachód od wsi, pomiędzy szosą Bieńkowice – Racibórz, a drogą wiejską Bieńkowice – Wojnowice.	31.12.1998r.	C/1715/117/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu oraz na epokę brązu i okres halsztacki epoki żelaza (kultura łużycka). Znajduje się w odległości około 2 km na północny zachód od wsi, pomiędzy szosą Bieńkowice – Racibórz a drogą wiejską Bieńkowice – Wojnowice, około 150 metrów na północ od punktu wysokościowego 227,8 m.	31.12.1998r.	C/1716/118/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu, okres wpływów rzymskich i okres średniowieczny. Znajduje się około 950 metrów na północny zachód od wsi i około 250 metrów na zachód od drogi Sudół – Bieńkowice.	31.12.1998r.	C/1717/119/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu. Znajduje się na krawędzi doliny Odry, około 250 metrów na wschód od drogi Sudół Bieńkowice i około 150 metrów na południe od punktu wysokościowego 197,4 m.	31.12.1998r.	C/1718/120/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu i okres średniowiecza. Znajduje się około 800 metrów na wschód od drogi Racibórz – Bieńkowice i około 200 metrów na północ od punktu wysokościowego 197,5 m.	31.12.1998r.	C/1719/121/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne określone jako osada datowana na epokę paleolitu i neolitu. Znajduje się na terenie żwirowni, która jest najdalej na zachód wysuniętą odkrywką w grupie wywierzysk żwiru i piasku, nad rzeką Cyną.	31.12.1998r.	C/1720/122/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu. Znajduje się między szosą Racibórz – Bieńkowice a torem kolejowym, w odległości około 1200 metrów na północ od wsi i około 600 metrów na wschód od szosy.	31.12.1998r.	C/1721/123/98

Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu. Znajduje się na północny wschód od wsi, pomiędzy rzeką Cyną i rzeką Psiną, na zachód od toru kolejowego.	31.12.1998r.	C/1722/124/98
Krzyżanowice Bieńkowice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę brązu, okres halsztacki (kultura łużycka).	31.12.1998r.	C/1723/125/98
Krzyżanowice Bolesław		Spichlerz nr 46 z XIX wieku, drewniany z przybudówkami	31.12.1998r.	A/1724/1813/98
Krzyżanowice Bolesław		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu. Znajduje się około 850 metrów na południowy zachód od wsi, na południowo - wschodnim stoku wzniesienia 241,3 m, obrzeżającego od południa dolinę rzeki Cyny.	31.12.1998r.	C/1725/130/98
Krzyżanowice Bolesław		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu. Znajduje się na zachodnim stoku doliny, w której leży wieś Bolesław, około 350 metrów na zachód od wsi.	31.12.1998r.	C/1726/131/98
Krzyżanowice Bolesław		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu. Znajduje się na wysokim brzegu doliny rzeki Cyny, około 770 metrów na zachód od południowo - zachodnich zabudowań wsi, około 750 metrów na południe od drogi Bolesław - Borucin, na wschodnim stoku wzniesienia 236,3 m.	31.12.1998r.	C/1727/132/98
Krzyżanowice Bolesław		Osada datowana na młodszy okres epoki kamienia i na epokę brązu (neolit, kultura łużycka). Usytuowana w rejonie żwirowni, na wysokim brzegu doliny rzeki Cyny na południe od drogi Bolesław - Borucin, na stoku wzniesienia 236,3 m.	31.12.1998r.	C/1728/133/98
Krzyżanowice Bolesław		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu. Usytuowane na wschód od północnego krańca wsi, na wysokim brzegu doliny rzeki Cyny, na południe od drogi Bolesław - Tworków.	31.12.1998r.	C/1729/134/98
Krzyżanowice Bolesław		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę żelaza i okres halsztacki epoki żelaza (kultura łużycka). Usytuowane na wysokim brzegu doliny rzeki Cyny, na południe od drogi Bolesław - Tworków, w rejonie żwirowni.	31.12.1998r.	C/1730/135/98
Krzyżanowice Chałupki	ul. Bogumińska 30 dawna ul. Graniczna 1	Zamek.	31.12.1998r.	A/1731/342/98
Krzyżanowice Krzyżanowice	ul. Główna 50	Kościół parafialny pw. św. Anny.	31.12.1998r.	A/1732/150/98

Krzyżanowice Krzyżanowice	ul. Kolejowa	Pałac wraz z bramą. Pałac zbudowany w XVIII i XIX wieku, neogotycki. Brama zbudowana w XIX wieku, neogotycka.	31.12.1998r.	A/1733/1043/98
Krzyżanowice Owsiszcze		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę kamienia. Znajduje się około 300 metrów od północnego skraju wsi, około 400 metrów na zachód od drogi polnej Owsiszcze – Bolesław, na paśmie znacznych wzniesień rozpościerających się nad doliną rzeki Psiny.	31.12.1998r.	A/1734/1043/98
Krzyżanowice Rudyszwałd		Wyposażenie kościoła parafialnego pw. Trójcy Świętej.	07.11.1972r.	B/Op-610/1- 6/72
Krzyżanowice Tworków		Kościół parafialny pw. św. Piotra i Pawła z 1691 roku, murowany.	31.12.1998r.	A/1735/151/98
Krzyżanowice Tworków		Kaplica św. Urbana z lat 1772 – 1779, murowana.		A/Op-620/59
Krzyżanowice Tworków		Ruiny zamku.	31.12.1998r.	A/1736/747/98
GMINA KUŹNIA RACIBORSKA				
Kuźnia Raciborska Miasto	ul. Kościelna	Kapliczka pw. św. Jana Nepomucena z I poł. XIX wieku.	24.12.1997r.	A/1656/97
Kuźnia Raciborska Miasto	ul. Koziełska 4, wpisany jako nr 1	Dom z XIX wieku, murowany.	23.02.1973r.	A/1737/98
Kuźnia Raciborska Rudy	ul. Juliusza Rogera 1	Kolumna z figurą NMP, prawdopodobnie dzieło Jana Baltazara Jandy z 1870 roku w stylu neobarokowym.	23.06.2010r.	B/178/10
Kuźnia Raciborska Rudy	ul. Cysterska 4	Kościół parafialny pw. NMP z poł. XIII wieku, przebudowany w XVIII wieku, murowany z wieżą.	15.12.1997r.	A/1644/97
Kuźnia Raciborska Rudy	ul. Cysterska 4	Zespół klasztorno-pałacowy wraz z parkiem z lat 1671 – 1680.	15.12.1997r.	A/1643/97
Kuźnia Raciborska Rudy		Budynek kościoła cmentarnego pw. św. Marii Magdaleny, wzniesiony w latach 1880–1884 w stylu neogotyckim z elementami neoromańskimi. Wpis do rejestru zabytków obejmuje budynek kościoła w obrysie murów zewnątrznych.	27.05.2011r.	A/341/11
Kuźnia Raciborska Rudy		Dęby rosnące w parku podworskim nad stawem.	30.01.1950r.	A/221/50
Kuźnia Raciborska Rudy	ul. Raciborska 10	Szpital Sióstr św. Franciszka - „szpitalik Rogera” z 1858 roku, historyzm z elementami neogotyku angielskiego. Granice ochrony obejmują cały budynek.	31.05.1991r.	A/1425/91

Kuźnia Raciborska Rudy	ul. Cysterska 4	Wyposażenie Kaplicy Mariackiej w kościele parafialnym pw. Wniebowzięcia NMP, w tym polichromia sklepienia, dekoracja stiukowa, ołtarz, posągi archaniołów, obrazy, portal i krata.	30.06.1992r.	B/617//92
Kuźnia Raciborska Rudy	ul. Cysterska 4	Wyposażenie Kaplicy Świętego Krzyża w kościele parafialnym pw. Wniebowzięcia NMP, w tym: ołtarz, epitafia, malowidła ścienne.	30.06.1992r.	B/618/92
Kuźnia Raciborska Rudy	ul. Cysterska 4	Wyposażenie Kaplicy św. Jana Nepomucena w kościele parafialnym pw. Wniebowzięcia NMP, w tym kopuła kaplicy, ołtarz przyścienny.	30.06.1992r.	B/619/92
Kuźnia Raciborska Rudy	ul. Cysterska 4	Wyposażenie kościoła parafialnego pw. Wniebowzięcia NMP, w tym ołtarze boczne, płyty nagrobne, epitafium, ambona, chrzcielnica, kropielnica, obraz, portal główny.	30.06.1992r.	B/620/92
Kuźnia Raciborska Rudy	ul. Cysterska 4	Wyposażenie zakrystii i przedsionka do zakrystii pocysterskiego kościoła parafialnego pw. Wniebowzięcia NMP w Rudach, w tym portale, drzwi, lawaterz, lichtarze, fotel, konfesjonał, komoda i szafy.	30.06.1992r.	B/621/92
Kuźnia Raciborska Rudy	ul. Cysterska 4	Cztery rzeźby autorstwa Jana Melchiora Oesterreicha znajdujące się w pocysterskim kościele parafialnym pw. Wniebowzięcia NMP w Rudach, przedstawiające św. Jana Chrzciciela, św. Jana Ewangelistę lub św. Józefa, Aarona i Mojżesza.	30.06.1992r.	B/622/92
Kuźnia Raciborska Rudy	ul. Cysterska 4	Naczynia liturgiczne w kościele parafialnym pw. Wniebowzięcia NMP oraz na plebani tego kościoła.	30.04.1992r.	B/640/93
Kuźnia Raciborska Rudy	ul. Szkolna 1	Zespół stacyjny kolei wąskotorowej – dawny dworzec, budynek lokomotywowni, budynek szatni i dyspozytorni i budynek warsztatów.	01.03.1993r.	A/1476/93
Kuźnia Raciborska Rudy		Linia kolei wąskotorowej Bytom-Karb-Markowice na odcinku Nieborowie-Rudy.	01.03.1993r.	A/1477/92
Kuźnia Raciborska Rudy		Linia kolei wąskotorowej Bytom-Karb-Markowice na odcinku Rudy – Markowice.	01.03.1993r.	A/1476/92
Kuźnia Raciborska Rudy		Kolej wąskotorowa – zespół zabudowań stacyjnych w Rudach.	01.03.1993r.	A/1476/93
Kuźnia Raciborska Rudy		Kolej wąskotorowa – budynek dworcowy w Rudach.	01.03.1993r.	A/1476/93
Kuźnia Raciborska Rudy		Kolej wąskotorowa – budynek gospodarczy zespołu stacyjnego w Rudach.	01.03.1993r.	A/1476/93
Kuźnia Raciborska Rudy		Kolej wąskotorowa – budynek wagonowni, obecnie lokomotywowni zespołu stacyjnego w Rudach.	01.03.1993r.	A/1476/93
Kuźnia Raciborska Rudy		Kolej wąskotorowa – budynek kuźni zespołu stacyjnego w Rudach.	01.03.1993r.	A/1476/93

Kuźnia Raciborska Rudy		Kolej wąskotorowa – budynek warsztatów, lokomotywowni i biurowy zespołu stacyjnego w Rudach.	01.03.1993r.	A/1476/93
Kuźnia Raciborska Rudy		Kolej wąskotorowa – budynek biurowy, obecnie szatnia i dyspozytornia w Rudach.	01.03.1993r.	A/1476/93
Kuźnia Raciborska Rudy		Kolej wąskotorowa – budynek szopy wagonowej, obecnie stolarni, magazynu i warsztatów zespołu stacyjnego w Rudach.	01.03.1993r.	A/1476/93
Kuźnia Raciborska Paproć		Kolej wąskotorowa – budynek dworca stacji Paproć 3.	01.03.1993r.	A/1476/93
Kuźnia Raciborska Paproć		Kolej wąskotorowa – budynek gospodarczy stacji Paproć 3.	01.03.1993r.	A/1476/93
Kuźnia Raciborska Turze		Młyn wodny z XVII wieku, drewniany (nie istnieje – formalnie obiekt jest zarejestrowany).	31.12.1998r.	A/1738/45/98
GMINA NĘDZA				
Nędza Babice		Domek myśliwski w rezerwacie Łęczczok, z 1781 roku.	31.12.1998r.	A/1743/974/98
Nędza Górki Śląskie		Grodzisko wczesnośredniowieczne z XIII wieku – położone około 400 metrów na południe od stacji kolejowej i około 50 metrów od zabudowań wsi, na terenie nadzalewowym rzeki Suminy.	31.12.1998r.	C/1739/100/98
Nędza Nędza		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu w południowej części wsi, na terenie rzeki Suminy – około 250 m. na wschód od wylotu szosy do Babic, w pobliżu skrzyżowania dróg polnych, młodszy okres epoki kamieni (neolit) sprzed 6 000 – 3 700 lat, epoka brązu – kultura łużycka – sprzed około 3 000 lat.	31.12.1998r.	A/1740/91/98
Nędza Nędza		Grodzisko wczesnośredniowieczne typu pierścieniowatego – położone około 800 metrów na wschód od stacji kolejowej, około 300 metrów na południe od drogi biegnącej przez wieś od stacji na wschód, zajmuje skraj lewej terasy i część doliny zalewowej rzeczki Suminy.	31.12.1998r.	C/1741/289/98
Nędza Nędza		Osada z okresu wpływów rzymskich i wczesnego średniowiecza (sprzed 2 000 – 1 600 lat) na wysokiej, lewo-brzeżnej terasie rzeki Suminy, na terenie zajęтым przez parcele budowlane, około 200 metrów na zachód od drogi prowadzącej do Roszarni.	31.12.1998r.	A/1742/380/98
Nędza Nędza		Dworzec kolejowy przy ul. Gliwickiej 46.	01.03.1993r.	A/1476/92
GMINA PIETROWICE WIELKIE				

Pietrowice Wielkie Cyrzanów		Stanowisko H – osada wielokulturowa (neolit, epoka brązu, okres rzymski).		C/396/75
Pietrowice Wielkie Cyrzanów		Stanowisko J – osada (neolit - kultura pucharów lejkowych, kultura lendzielska).		C/397/75
Pietrowice Wielkie Gródczanki		Dwór z XVIII/XIX wieku, klasycystyczny, murowany z cegły, dwukondygnacyjny, brak określenia granic ochrony konserwatorskiej.	29.12.1995r.	A/1575/95
Pietrowice Wielkie Kornice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu (stan. A) neolit. Znajduje się około 300 metrów na zachód od majątku i około 100 metrów na północ od stawu, na południowym stoku wzniesienia.	31.12.1998r.	A/1744/94/98
Pietrowice Wielkie Kornice		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu, wielokulturowe, datowane na epokę kamienia oraz okres średniowieczny (stan. B) na terenie rzeki Psiny – około 450 metrów na zachód od majątku.	31.12.1998r.	A/1745/95/98
Pietrowice Wielkie Kornice		Stanowisko archeologiczne (osada neolityczna).		A/Op-417/75
Pietrowice Wielkie Krowiarki		Park znajdujący się przy zabudowaniach wsi, o powierzchni 11,18 hektara, zawierający dęby, lipy, wierzby, brzozy, wiązy, klony, topole, sosny, świerki, tuje, cyprysy, jałowce i inne.	03.03.1949r.	A/152/49
Pietrowice Wielkie Krowiarki	ul. Zamkowa 5	Pałac i mauzoleum w Krowiarkach. Wpis do rejestru zabytków obejmuje oba wymienione budynki w obrysie murów zewnętrznych.	20.03.2009r.	A/238/09
Pietrowice Wielkie Krowiarki		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę neolitu. Znajduje się około 3 km na południowy zachód od wsi, na północ od szosy Maków – Raków, tuż obok niej.	31.12.1998r.	C/1747/97/98
Pietrowice Wielkie Krowiarki		Stanowisko archeologiczne wielokulturowe (stan. A) epoka kamienia, epoka brązu, okres wczesnośredniowieczny i średniowieczny. Znajduje się około 350 metrów na północ od gorzelni, na stoku wzniesienia opadającego do stawu.	31.12.1998r.	C/1748/96/98
Pietrowice Wielkie Lekartów	ul. Raciborska	Kaplica pw. św. Urbana z 1820 roku, klasycystyczna, murowana.	31.12.1998r.	A/1749/1817/98
Pietrowice Wielkie Maków		Kościół parafialny pw. św. Jana Chrzciciela, murowany.		A/Op-619/59
Pietrowice Wielkie Maków		Osada (stan. A) datowana na młodszą epokę kamienia.		C/Op-394/75
Pietrowice Wielkie Maków		Osada – kultura łużycka (stan. E) datowana na młodszą epokę kamienia i epokę brązu.		C/Op-395/75

Pietrowice Wielkie Maków		Stanowisko archeologiczne (stan. B) datowana na okres paleolitu.		C/Op-413/75
Pietrowice Wielkie Maków		Osada wielokulturowa (stan. C) datowana na młodszą epokę kamienia, okres lateński i wpływów rzymskich.		C/Op-416/75
Pietrowice Wielkie Pawłów		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu datowane na epokę brązu okres kultury łużyckiej, okres wpływów rzymskich.		C/Op-398/75
Pietrowice Wielkie Pietrowice Wielkie	ul. 1 Maja 29	Kościół parafialny pw. św. Wita, Modesta i Krescencji. Wpis obejmuje budynek kościoła oraz najbliższe otoczenie w ramach ogrodzenia i schody od wschodu.	30.12.2002r.	A/78/02
Pietrowice Wielkie Pietrowice Wielkie		Kościół odpustowy, filialny pw. Świętego Krzyża, drewniany.	31.12.1998r.	A/1750/93/98
Pietrowice Wielkie Pietrowice Wielkie		Osada neolityczna – kultura pucharów lejkowatych. Znajduje się na wzniesieniu przy ulicy Raciborskiej, na posesji zajętej przez Dom Kultury i w jego najbliższym sąsiedztwie.	31.12.1998r.	A/1751/24/98
Pietrowice Wielkie Samborowice		Osada wielokulturowa (stan. B) neolit, okres lateński.		C/Op-387/74
Pietrowice Wielkie Samborowice		Osada (stan. D) młodszą epoką kamienia.		C/Op-388/74
Pietrowice Wielkie Samborowice		Osada wielokulturowa (stan. E) datowana m.in. na młodszą epokę kamienia.		A/Op-389/74
Pietrowice Wielkie Samborowice		Osada wielokulturowa – okres kamienia, epoka brązu, kultura łużycka, okres rzymski (stan. G).		C/Op-403/75
Pietrowice Wielkie Samborowice		Osada wielokulturowa i cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej (stan. A i F) epoka kamienia, epoka brązu – kultura łużycka, okres lateński, okres wpływów rzymskich.		C/Op-414/75
Pietrowice Wielkie Samborowice		Zespół dworski: - dwór z I poł. XIX wieku, przebudowany w ostatnich latach XIX wieku, bezstylowy z elementami neobaroku, zespół zabudowań folwarcznych (oficyna, stodoła, mur z bramą), relikty założenia parkowego. Obszaru ochrony nie wyznaczono.	03.09.1992r.	A/1495/92

GMINA RACIBÓRZ

Racibórz Miasto		Stare miasto w ramach średniowiecznego założenia miasta między ulicami: Drewnianą, Reymonta, Podwale (dawniej Placem Żeromskiego), 3 Maja, Drzymały, Wojska Polskiego (dawniej Stalina) i Placem Wolności.	30.03.1998r.	A/1669/98
Racibórz Miasto		Kościół filialny pw. św. Jakuba (dawniej Dominikanów), gotycki, brak określenia granicy ochrony.	30.03.1998r.	A/1670/98
Racibórz Miasto		Kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP, gotycki, brak określenia granicy ochrony.	30.03.1998r.	A/1671/98
Racibórz Miasto	ul. Gimnazjalna 1	Budynek dawnego kościoła sióstr dominikanek pw. Ducha Świętego – obecnie budynek ekspozycyjny Muzeum w Raciborzu. Wpis do rejestru zabytków obejmuje budynek.	20.01.2015r.	A/426/15
Racibórz Miasto	ul. Zamkowa 2	Zespół zamkowy: - zamek z XII-XIV wieku, murowany, - kaplica z 1290 roku, murowana, - budynek bramny z XIII i XVI wieku, murowany, - pozostałości murów obronnych od strony zachodniej, - park.	30.03.1998r.	A/1672/98
Racibórz Miasto	ul. Basztowa ul. Drzymały	Pozostałości obwarowań miejskich z XIV wieku: - wieża więzienna z XIV, XVI wieku, - fragment murów obronnych.		A/649/59
Racibórz Miasto	ul. Drzymały	Mury obronne.	30.03.1998r.	A/1673/98
Racibórz Miasto	ul. Basztowa	Baszta z zachowanym fragmentem murów miejskich: - baszta z XVI wieku, murowana, - mur ceglany z XIV wieku.	30.03.1998r.	A/1674/98
Racibórz Miasto	ul. Chłopska 1 u zbiegu z ulicą Józefa Lompy	Budynek obserwatorium geofizycznego, wzniesiony w 1928 roku przez firmę Chrisoph & Unmack z Niesky według projektu Konrada Wachtmana, w stylu modernizmu z cechami funkcjonalizmu. Wpis do rejestru zabytków obejmuje budynek obserwatorium geofizycznego wraz z najbliższym otoczeniem w granicach działki.	15.05.2010r.	A/304/10
Racibórz Miasto	ul. Chopina 12	Budynek muzeum koniec XIX wieku murowany, tynkowany w stylu historyzmu, granice ochrony obejmują cały obiekt.	13.01.1983r.	A/1295/83
Racibórz Miasto	ul. Londzina 38	Budynek Domu Kultury „Strzecha” z końca XIX wieku w stylu eklektycznym, granice ochrony obejmują cały obiekt.	30.12.1994r.	A/1568/94
Racibórz Miasto	ul. Eichendorffa 14	Zespół budynków zakładu karnego z lat 1845 – 1850, w stylu neogotyckim, architekt Buss, cały zespół w ramach otaczającego go muru.	21.12.1992r.	A/1509/92
Racibórz Miasto	ul. Lecznicza 7	Dom mieszkalny (dawny szpital) z XIX wieku, murowany.	17.12.1997r.	A/1675/97

Racibórz Miasto	ul. Nowa 29	Budynek sądu z lat 1823 – 1826, klasycystyczny, projekt K. F. Schinkla, murowany.	17.12.1997r.	A/1676/97
Racibórz Miasto	ul. Stefana Batorego 4 (róg ul. Podwale)	Kamienica z około 1900 roku, częściowo zmodernizowana, secesyjna, granice ochrony obejmują cały budynek.	30.04.1993r.	A/1522/93
Racibórz Miasto	ul. Chopina 16	Narożny dom (usytuowany w pierzei ul. Chopina i zaułka łączącego ul. Chopina z ul. Długą) z trzeciej ćwierci XIX wieku, przebudowany w latach późniejszych, w stylu eklektycznym, granice ochrony obejmują cały budynek.	30.04.1993r.	A/1523/93
Racibórz Miasto	ul. Londzina 8	Budynek mieszkalny z około 1890 roku, eklektyzm, granice ochrony obejmują cały budynek.	30.12.1991r.	A/1450/1991
Racibórz Miasto	ul. Londzina 10 (róg ul. Stalmacha)	Budynek mieszkalny wraz z oficyną z lat 1897 – 1909, eklektyczny, z dobrze zachowanym detalem architektonicznym, granice ochrony obejmują cały budynek.	30.12.1991r.	A/1451/91
Racibórz Miasto	ul. Londzina 17	Budynek mieszkalny z I poł. XIX wieku, bez wyraźnych cech stylowych, granice ochrony obejmują cały budynek.	30.12.1991r.	A/1452/91
Racibórz Miasto	ul. Londzina 19	Budynek mieszkalny z I poł. XIX wieku, bez wyraźnych cech stylowych, granice ochrony obejmują cały budynek.	26.07.1991r.	A/305/10
Racibórz Miasto	ul. Londzina 45 (dawniej 47)	Dawny zajazd biskupi – dom, połowa XIX wieku, murowany, granice ochrony obejmują cały budynek.	17.12.1997r.	A/1677/97
Racibórz Miasto	ul. Ogrodowa 15	Kamienica z okresu między 1906 – 1909, projekt Paula Kuhnerta, częściowo zmodernizowana, secesyjna, granice ochrony obejmują cały budynek.	30.04.1993r.	A/1520/93
Racibórz Miasto	ul. Ogrodowa 23	Kamienica z około 1910 roku, częściowo zmodernizowana, secesyjna, granice ochrony obejmują cały budynek.	30.04.1993r.	A/1521/93
Racibórz Miasto	ul. Podwale 15	Budynek mieszkalny z przełomu lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XIX wieku, w stylu eklektycznym, granice ochrony obejmują cały budynek.	30.03.1992r.	A/1456/92
Racibórz Miasto	Plac Władysława Jagiełły 3	Budynek z lat 1886 – 1894, w stylu neogotyckim, granice ochrony obejmują cały budynek.	29.12.1995r.	A/1620/95
Racibórz Miasto	ul. Wojska Polskiego 24	Budynek dawnego sądu z lat 1889 – 1892, w stylu neorenesansu niderlandzkiego, granice ochrony obejmują cały budynek.	29.12.1995r.	A/1619/95
Racibórz Miasto	ul. Wojska Polskiego 2	kamienica	21.07.2015r.	A/435/15
Racibórz Miasto	ul. Zamkowa 2	Budynek dawnej przystani żeglarskiej z końca XIX wieku, granice ochrony obejmują cały budynek.	29.12.1995r.	A/1618/95

Racibórz Miasto	ul. Zamkowa 13	Budynek dawnych koszar wojskowych z przełomu lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XIX wieku, w stylu neogotyckim, granice ochrony obejmują cały budynek.	30.03.1992r.	A/1457/92
Racibórz Miedonia Miasto		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu, wielokulturowe, datowane na okres wpływów rzymskich, okres wczesnośredniowieczny i średniowieczny – zlokalizowane na wysokiej terasie Odry, na południe od zabudowań byłego folwarku.	17.12.1997r.	C/1679/97
Racibórz Obora Miasto		Cmentarzysko kurhanowe, ciałopalne, datowane na okres wczesnośredniowieczny.	30.03.1998r.	C/1690/97
Racibórz Rynek		Kolumna Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej, z lat 1725 – 1727, autorstwa Jana Melchiora Oesterreicha, późnobarokowa.	30.12.1991r.	B/613/91
Racibórz Miasto	Plac Jana Długosza	Figura św. Jana Nepomucena, z pierwszej połowy XVIII wieku, późnobarokowa, kamienna.	30.12.1991r.	B/615/91
Racibórz Miasto	Zbieg ulic Powstańców Śl., Gliwickiej i Arki Bożka	Budynek rzymskokatolickiego kościoła parafialnego pw. św. Jadwigi, wzniesiony w latach 1847-1877, w stylu neogotyckim oraz jego najbliższe otoczenie wraz z ogrodzeniem.	11.02.2008r.	A/222/08
Racibórz Ocice Miasto	ul. Gdańska 70	Budynek kościoła parafialnego pw. św. Józefa, wzniesiony w latach 1937-1938 w stylu modernizmu wg projektu Felixa Hinza Hinssena. Wpis obejmuje budynek kościoła w obrysie murów zewnętrznych.	31.01.2012r.	A/366/12
Racibórz Ocice Miasto	pomiędzy ul. Magdaleny i ul. Górską oraz przy ul. Chłopskiej (obok zabudowań obserwatorium geofizycznego)	Stanowisko archeologiczne wielokulturowe, datowane na epokę kamienia (paleolit środkowy, neolit).	30.03.1998r.	C/1691/97
Racibórz Ostróg Miasto		Stanowisko archeologiczne – nawarstwienie kulturowe miasta wczesnośredniowiecznego i średniowiecznego w rejonie zamku na Ostrogu.	30.03.1998r.	C/1692/97
Racibórz Ostróg Miasto		Zespół kościoła parafialnego pw. św. Jana Chrzciciela: - kościół, - mur z bramami i stacjami Drogi Krzyżowej, - dwie kaplice przy kościele, - kaplica cmentarna murowana, - kaplica cmentarna drewniana.	30.03.1998r.	A/1693/98
Racibórz Ostróg Miasto	skrzyżowanie ul. Bosackiej i Rudzkiej	Figura św. Jana Nepomucena z 1733 roku, autorstwa Jana Melchiora Oesterreicha, późnobarokowa.	30.12.1991r.	B/614/91

Racibórz Stara Wieś Miasto		Kościół parafialny pw. Matki Boskiej z XVIII wieku, barokowy, brak określenia granic ochrony.	30.03.1998r.	A/1694/98
Racibórz Stara Wieś Miasto		Stanowisko archeologiczne – osada neolityczna.		A/Op-1300/83
Racibórz Stuzienna Miasto		Osada z epoki brązu (kultura łużycka) – stanowisko paleolityczne.	30.03.1998r.	C/1695/97
Racibórz Sudół Miasto		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu, pochodzące z okresu neolitu – usytuowane w odległości około 500 metrów na wschód od wsi, pomiędzy drogą Stuzienna – Sudół a rzeka Psiną.	30.03.1998r.	C/1696/98
Racibórz Sudół Miasto		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu, pochodzące z okresu neolitu – usytuowane na wschód od wsi, pomiędzy drogą Stuzienna – Sudół a rzeka Psiną.	30.03.1998r.	C/1697/98
Racibórz Sudół Miasto		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu, pochodzące z okresu neolitu – usytuowane na wschód od wsi, pomiędzy drogą Stuzienna – Sudół a rzeka Psiną.	30.03.1998r.	C/1698/98
Racibórz Sudół Miasto		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu, pochodzące z okresu neolitu – usytuowane w odległości około 500 metrów na wschód od wsi, pomiędzy drogą Stuzienna – Sudół a rzeka Psiną.	30.03.1998r.	C/1699/98
Racibórz Sudół Miasto		Spichlerz nr 27 z XIX wieku, drewniano-murowany.	30.03.1998r.	A/1700/98
GMINA RUDNIK				
Rudnik Brzeźnica		Ruiny dworu z II poł. XVII wieku, murowana.		A/Op-651/59
Rudnik Brzeźnica		Spichlerz dworski z XIX wieku, murowany.		A/1752/1815/98
Rudnik Brzeźnica		Osada wielokulturowa: - kultura łużycka (epoka brązu), kultura celtycka (okres lateński), średniowiecze.		C/Op-399/75
Rudnik Brzeźnica		Statua św. Jana Nepomucena przy kościele, barokowa, z XVIII wieku, z piaskowca.	13.09.1959r.	B/169/59
Rudnik Czerwińce		Zespół pałacowo – parkowy: - pałac z 1898 roku w stylu uproszczonego neoklasycyzmu, - park pałacowy, - stodoła.	15.11.1997r.	A/1650/97
Rudnik Gamów		Kościół parafialny pw. św. Anny z XVIII wieku, murowany.	13.09.1959	A/Op-621/59
Rudnik Gamów		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu (stan. A) neolit. Znajduje się w północno-zachodniej części wsi, około 100 metrów na południowy wschód od wylotu ze wsi drogi polnej Gamów-Sławienko.	31.12.1998r.	C/1753/90/98

Rudnik Grzegorzowice		Stanowisko archeologiczne wielokulturowe, datowane na epokę neolitu i epokę brązu (kultura łużycka). Znajduje się około 400 metrów na południowy wschód od zachodniego kraju wsi, na wysokim paśmie wzniesień wałowych, pociętych szeregiem terenów ornych.	31.12.1998r.	C/1754/93/98
Rudnik Jastrzębie		Zespół pałacowo – parkowy: - pałacyk z II poł. XIX wieku w stylu romantyzmu niemieckiego z elementami neogotyku angielskiego, oficyna koniec XIX wieku z elementami neogotyku i park o charakterze krajobrazowym z XVIII wieku.	30.08.1991r.	A/1433/91
Rudnik Jastrzębie	ul. Raciborska 35	Szkoła z częścią mieszkalną, obecnie dom mieszkalny, wzniesiony w około 1890 roku. Wpis do rejestru zabytków obejmuje budynek szkoły w obrębie murów zewnętrznych.	01.09.2010r.	A/314/10
Rudnik Łubowice		Park założony w XIX wieku jako kompozycja o charakterze krajobrazowym, usytuowany we wschodniej części miejscowości. Elementy wpisane do rejestru: układ kompozycyjny wraz z alejkami i ścieżkami parkowymi oraz zespół drzewostanu parkowego, wyszczególniając aleję grabową w części centralno-południowej. Na terenie objętym wpisem do rejestru zabytków znajdują się ruiny zamku, które nie są wpisane indywidualnie do rejestru.	11.04.2012r.	A/273/12
Rudnik Łubowice		Grodzisko z epoki brązu (kultura łużycka) i epoki żelaza (halsztat). Grodzisko zajmuje obszar około 28 hektarów, owal o wymiarach 700 x 550 m), otoczone z trzech stron mocno rozorany wałem, położone jest na wysokiej terasie Odry, w obrębie wsi, obejmuje prawie cały jej obszar zabudowy. Grodzisko przecięte jest drogą Koźle – Racibórz. Od strony wschodniej granicę grodziska stanowi urwisko lessowe opadające stromo w dolinę zalewową Odry.	31.12.1998r.	C/1756/281/98
Rudnik Modzurów	ul. Juliusza Słowackiego 9	Pałac wzniesiony w 1864 r. w stylu neogotyku angielskiego i park z neogotycką kapliczką, cmentarzem i późnoklasycystycznym mauzoleum z ceglany murem.	20.06.2013	406/13
Rudnik Modzurów		Stanowisko archeologiczne wielokulturowe (stan. 1 – A) neolit, okres rzymski, okres wczesnośredniowieczny i średniowieczny. Znajduje się około 200 metrów na południowy zachód od zabudowań gospodarczych dawnego PGR, na południowym stoku wzniesienia.	31.12.1998r.	A/1757/92/98

Rudnik Modzurów		Stanowisko archeologiczne nieokreślonego typu, datowane na epokę neolitu, okres wczesnośredniowieczny i średniowieczny. Znajduje się w obrębie wsi - około 200 m. na północny wschód od kościoła, pomiędzy szosą Modzurów-Szonowice a zabudowaniami.	31.12.1998r.	A/1758/99/98
Rudnik Sławików	ul. Parkowa 19a	Kościół parafialny pw. św. Jerzego z 1846 roku, projekt J. Linke, murowany.	13.09.1959r.	A/Op-618/59
Rudnik Sławików	ul. Parkowa 19a	Cztery kaplice cmentarne z około połowy XIX wieku, murowane.		A/Op-616/59
Rudnik Sławików		Ruiny pałacu.	24.03.1964r.	A/Op-746/64
Rudnik Sławików		Osada wielokulturowa – neolit, epoka brązu – kultura łużycka, okres lateński i rzymski.		A/Op-408/75
Rudnik Strzybnik		Spichlerz dworski położony na terenie zespołu pałacowo-parkowego z 1815 roku, drewniany.	31.12.1998r.	A/1759/1820/98

7. Kierunki działań dla realizacji powiatowego programu opieki nad zabytkami. Podział na obszary i zadania

Kierunki działań w obszarze realizacji powiatowego programu opieki nad zabytkami są ściśle związane z celami tworzenia takich programów określonych w Ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (t. j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1446 z późn.zm.).

Realizacji celów powiatowego programu opieki nad zabytkami służyć będą następujące działania:

7.1. Prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych przy obiektach zabytkowych nieruchomych będących własnością powiatu; zabezpieczenie i utrzymanie tych obiektów oraz ich otoczenia w jak najlepszym stanie; korzystanie z nich w sposób zapewniający trwałe zachowanie ich wartości. Zapewnienie warunków do naukowego badania i dokumentowania obiektów zabytkowych.

Zadanie 7.1.1. Wykonanie prac renowacyjno-konserwatorskich i adaptacyjnych na terenie Zamku Piastowskiego w Raciborzu. Przystosowanie budynku dawnej słodowni do celów użytkowych.

7.2. Dotacje celowe na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków.

Dotyczy obiektów zabytkowych z terenu powiatu raciborskiego nie będących własnością powiatu, w szczególności obiektów architektury i budownictwa, zabytków ruchomych i zabytków archeologicznych.

Zadanie 7.2.1. Zamieszczenie informacji o możliwości ubiegania się o taką dotację na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa i w innych mediach. Informowanie zainteresowanych o źródłach dofinansowania wraz z określeniem zasad udzielania przez powiat dotacji, jej kontroli i rozliczania.

7.3. *Ustanawianie przez starostę na wniosek Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków społecznych opiekunów zabytków; cofanie ustanowienia społecznych opiekunów zabytków; prowadzenie listy społecznych opiekunów zabytków; wydawanie osobom fizycznym legitymacji społecznego opiekuna zabytków; wydawanie zaświadczeń osobom prawnym lub innym jednostkom organizacyjnym pełniącym funkcję społecznego opiekuna zabytków.*

Zgodnie z art. 102 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1446 z późn.zm.). społecznym opiekunem zabytków może być osoba posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych, niekarana, posiadająca wiedzę w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami.

Funkcję społecznego opiekuna zabytków może sprawować też osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej. Zadaniem społecznych opiekunów zabytków jest podejmowanie działań związanych z zachowaniem wartości zabytków i utrzymaniem ich w jak najlepszym stanie, upowszechnianie wiedzy o zabytkach oraz współdziałanie w tym zakresie ze starostą oraz Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Zadanie 7.3.1. Współpraca ze Śląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w przedmiotowej sprawie.

7.4. *Wydawanie przez starostę na wniosek Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków decyzji o zabezpieczeniu obiektów zabytkowych zagrożonych zniszczeniem lub uszkodzeniem w formie ustanowienia czasowego zajęcia do czasu usunięcia zagrożenia lub – o ile usunięcie zagrożenia nie jest możliwe – wywłaszczenie tych obiektów na wniosek Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków przez starostę na rzecz Skarbu Państwa lub gminy, na terenie której położony jest ten obiekt.*

Zadanie 7.4.1. Ścisła współpraca ze Śląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w przedmiotowej sprawie.

7.5. *Umieszczanie przez starostę w uzgodnieniu ze Śląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków na obiekcie zabytkowym nieruchomym wpisanym do rejestru zabytków znaku informującego o tym, iż obiekt ten podlega ochronie.*

Zadanie 7.5.1. Ustalenie ze Śląskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków stanowiska w formie wydanej przez niego opinii o zamiarze oznakowania obiektów zabytkowych oraz umieszczenie tych znaków na obiektach zabytkowych w powiecie.

Zadanie 7.5.2. Współpraca na wniosek zainteresowanych stron w zakresie utrzymania istniejących i wytyczanie nowych szlaków kulturowych. Współpraca z poszczególnymi gminami w zakresie oznakowania szlaków historycznie udokumentowanych – uzupełnienie oznaczenia cennych obiektów na istniejących szlakach lub w ich sąsiedztwie.

7.6. Ochrona dziedzictwa archeologicznego.

Zadanie 7.6.1. Respektowanie opinii i decyzji Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w wydawanych przez starostę pozwoleniach na budowę w celu ochrony stanowisk archeologicznych i nawarstwień kulturowych.

Zadanie 7.6.2. Inicjowanie przez powiat badań ratowniczych na zagrożonych stanowiskach archeologicznych, będących własnością powiatu.

Zadanie 7.6.3. Podejmowanie działań popularyzujących dziedzictwo archeologiczne na terenie powiatu.

Zadanie 7.6.4. Przeciwdziałanie nielegalnym poszukiwaniom zabytków oraz niszczeniu stanowisk archeologicznych na terenie powiatu.

7.7. Opracowanie i udostępnianie produktów turystycznych powiatu.

Zadanie 7.7.1. Promocja i dystrybucja wydawnictw wewnętrznych i zewnętrznych poświęconych dziedzictwu kulturowemu powiatu i znajdującym się na jego obszarze zabytkom.

Zadanie 7.7.2. Udział w cyklicznych imprezach, m.in: w wystawach, w targach promujących region (w tym dziedzictwo kulturowe materialne i niematerialne).

7.8. Wspieranie na wniosek zainteresowanych podmiotów przedsięwzięć samorządów gminnych związanych z rozwojem infrastruktury turystycznej.

Zadanie 7.8.1. Wspieranie podejmowanego przez gminy zagospodarowania miejsc atrakcyjnych turystycznie, m. in. szlaków kulturowych, ścieżek edukacyjnych, tras rowerowych, poszczególnych obiektów.

7.9. Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz ochrony zasobów kulturowych i przyrodniczych.

Zadanie 7.9.1. Współpraca z organami samorządowymi, stowarzyszeniami oraz organizacjami pozarządowymi, działającymi w sektorach edukacji oraz kultury i sztuki w zakresie:

- edukacji dzieci i młodzieży,
- współorganizacji konkursów (literackich, historycznych, fotograficznych) poszerzających wiedzę uczniów na temat dziedzictwa kulturowego i jego ochrony,
- upowszechnianie kultury ze szczególnym nastawieniem na dzieci i młodzież,
- współorganizacji imprez mających znaczenie dla rozwoju kultury i integracji społeczności powiatu.

7.10. Upowszechnianie wiedzy o zasobach kulturowych i przyrodniczych powiatu oraz jego walorach turystycznych w mediach.

Zadanie 7.10.1. Wydawanie niekomercyjnych, niskonakładowych, szeroko dostępnych i przystępnie opracowanych wydawnictw popularyzujących wiedzę o zasobach kulturowych i przyrodniczych powiatu:

- drukowanych: przewodników, albumów, widokówek, folderów, map itp.,
- wykorzystujących inne techniki zapisu, np. płyty CD, DVD – prezentacja multimedialna,
- promowanie istniejących publikacji regionalnych,
- współpraca z organizacjami działającymi na rzecz promocji regionu w tym zakresie.

Zadanie 7.10.2. Stworzenie i udostępnienie interaktywnej mapy powiatu z danymi o zabytkach powiatu raciborskiego.

Zadanie 7.10.3. Bieżące aktualizowanie na stronach internetowych powiatu zakładki poświęconych zabytkom i szeroko rozumianej kulturze.

8. Wdrażanie powiatowego programu opieki nad zabytkami. Monitoring działania programu

8.1. Instrumenty prawne i instytucjonalne.

W realizacji powiatowego programu opieki nad zabytkami wykorzystane zostaną instrumenty ogólne – określone w programach rządowych i wojewódzkich, w tym w Krajowym Programie Opieki nad Zabytkami oraz w innych dokumentach o charakterze planistycznym i strategicznym, a także narzędzia i środki własne Powiatu Raciborskiego oraz partnerów uczestniczących w realizacji programu - Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, państwowych i samorządowych instytucji kultury, jednostek samorządu terytorialnego, kościołów oraz organizacji pozarządowych.

Powodzenie realizacji programu wymaga współdziałania Powiatu zarówno z jednostkami samorządu położonym na terenie powiatu - Muzeum w Raciborzu, domy kultury, biblioteki, jak i organizacji pozarządowych spełniających istotną rolę w ochronie i popularyzacji dziedzictwa kulturowego.

8.2. Instrumenty finansowe.

System finansowania ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce jest dość skomplikowany. Najogólniej źródła finansowania tej sfery można podzielić na:

8.2.1. Źródła publiczne – budżet państwa, budżety jednostek samorządu terytorialnego wszystkich szczebli, środki Unii Europejskiej, inne źródła zagraniczne, m.in.:

a) Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (www.mkidn.gov.pl) – w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego realizuje programy operacyjne:

- kolekcje muzealne,
- wspieranie działań muzealnych,
- kultura ludowa i tradycyjna,
- ochrona zabytków,
- ochrona zabytków archeologicznych,
- ochrona dziedzictwa kulturowego za granicą,
- miejsca Pamięci Narodowej za Granicą,
- badanie polskich strat wojennych,
- wspieranie samorządowych instytucji kultury - opiekunów miejsc pamięci,
- wspieranie opieki nad miejscami pamięci i trwałymi upamiętnieniami w kraju;

b) Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków (www.wkz.katowice.pl) - dotacje przyznawane są na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków na podstawie wniosków złożonych przez właścicieli, posiadaczy lub użytkowników zabytków.

Pomoc finansowa udzielana w formie:

- dotacji na prace przy zabytku planowane do wykonania w roku złożenia wniosku,
- refundacji kosztów poniesionych na prace przeprowadzone w okresie trzech lat poprzedzających rok złożenia wniosku;

c) Samorząd Województwa Śląskiego (www.slaskie.pl) – budżet województwa śląskiego przewiduje środki na pomoc finansową ukierunkowaną na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami; są to dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków.

8.2.2. Źródła prywatne - środki osób fizycznych, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, fundacji, związków wyznaniowych, itp.

Finansowanie powiatowego programu opieki nad zabytkami będzie realizowane z wykorzystaniem środków z wielu źródeł. Będą to zarówno środki budżetowe jak i fundusze strukturalne, a także środki prywatne.

8.3. Monitoring działania programu.

Zgodnie z art. 87, ust. 5 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, za monitorowanie realizacji powiatowego programu opieki nad zabytkami odpowiada zarząd powiatu, który co dwa lata sporządza stosowne sprawozdanie i przedstawia je radzie powiatu.